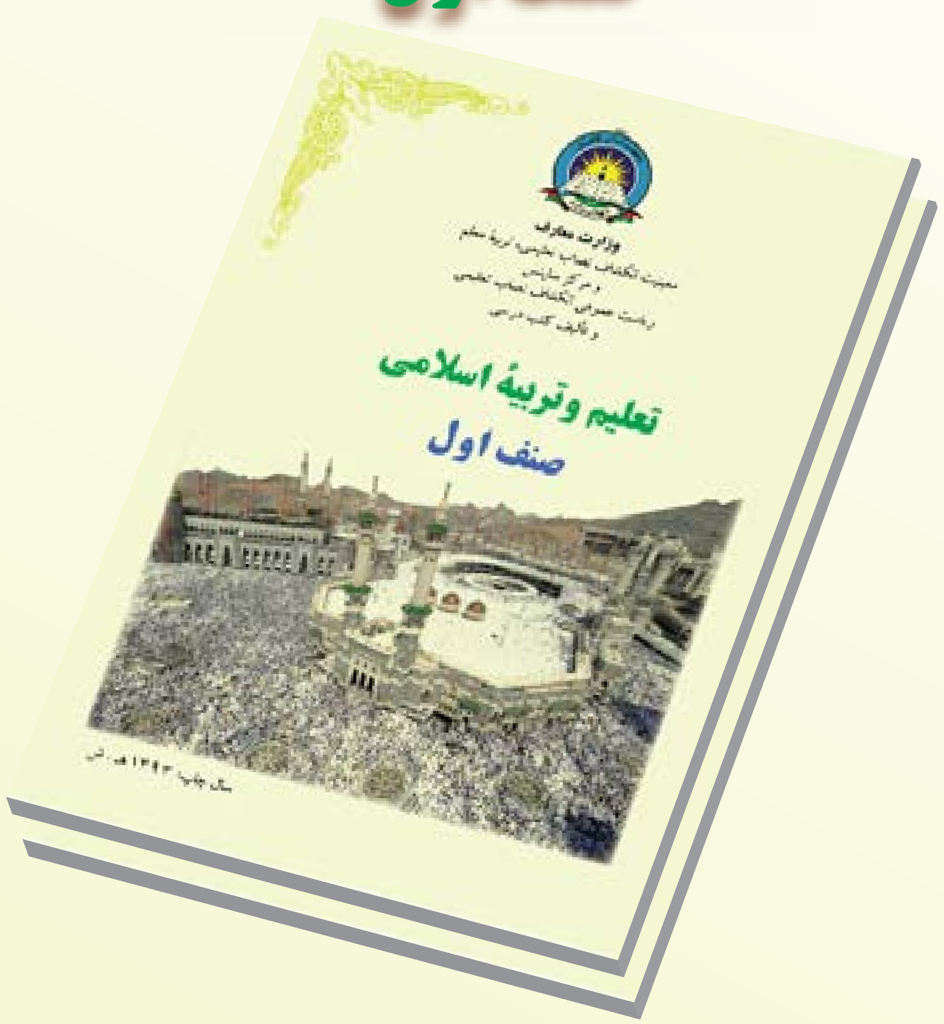
وزارت معارف
معینیت انکشاف نصاب تعلیمی و تربیهٔ معلم
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

رهنمای معلم
تعلیم و تربیهٔ اسلامی
صنف اول

چاپ: ۱۳۹۳هـ. ش.

رهنمای معلم
تعلیم و تربیهٔ اسلامی
صنف اول

وزارت معارف
معینیت انکشاف نصاب تعلیمی و تربیهٔ معلم
ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی
و تألیف کتب درسی

کتاب معلم

رهنمای تدریس تعلیم و تربیهٔ اسلامی

صنف اول

سال چاپ: ۱۳۹٦هـ. ش.

مؤلف

- گل آقا شائق معاون سرمؤلف و عضو علمی ریاست انکشاف نصاب تعلیمی وتألیف کتب درسی.
- سعید احمد شریفی عضو علمی ریاست انکشاف نصاب تعلیمی وتألیف کتب درسی.

ایدیت علمی و مسلکی

- محمد آصف کوچی

کمیتۀ دینی، سیاسی و فرهنگی

- مولوی عبدالوکیل
- محمد آصف کوچی
- حبیب الله راحل مشاور وزارت معارف در ریاست انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

کمیتۀ نظارت

- دکتور اسدالله محقق معین انکشاف نصاب تعلیمی و تربیۀ معلم.
- دکتور شیر علی ظریفی رئیس پروژۀ انکشاف نصاب تعلیمی.
- دکتور محمد یوسف نیازی سرپرست ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی.

دیزاین

- عنایت الله غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی — دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې — هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی — د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو — د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، ګوجر دي — پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي — هم ایماق، هم پشه یان
دا هیواد به تل ځلیږي — لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به — لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مو دی رهبر — وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

پیام وزیر معارف،

استادان و معلمان محترم،

تعلیم و تربیه اساس توسعه و انکشاف هر کشور را تشکیل می دهد و نصاب تعلیمی یکی از عناصر بنیادی تعلیم و تربیه می باشد که مطابق انکشافات علمی و نیازمندی‌های جامعه وضع می گردد، واضح است که انکشافات علمی و ضرورت‌های جامعه همواره در حال تَطَوُر می‌باشد؛ بناءً لازم است نصاب تعلیمی نیز به صورت علمی و دقیق مطابق ایجابات عصر و زمان انکشاف نماید. البته نباید نصاب تعلیمی تابع تغییرات سیاسی، نظریات و تمایلات اشخاص گردد.

کتاب رهنمای معلم که امروز در دسترس شما قرار دارد بنابر همین مشخصات تهیه و ترتیب گردیده و با تکیه بر میتودهای جدید تدریس، فعالیت‌ها و مواد معلوماتی نیز در آن اضافه شده است که یقیناً برای فعال نگاه داشتن شاگردان در عملیهٔ تدریس مفید و مؤثر می‌باشد.

امیدوارم محتویات این کتاب که با استفاده از روش های آموزش فعال تألیف و تدوین شده است، مورد استفادهٔ شما استادان عزیز قرار گیرد. با استفاده از فرصت از اولیای محترم شاگردان تقاضا بعمل می آید تا در تعلیم و تربیهٔ با کیفیت دختران و پسران خود همکاری متداوم نمایند، تا به این وسیله اهداف و آروزهای نظام معارف بر آورده گردد و نتایج و دست آوردهای خوبی برای نسل جوان و کشور ما داشته باشد.

استادان و معلمان گرانقدر ما در تطبیق مؤثر نصاب تعلیمی رسالت و مسؤولیت بزرگ دارند.

وزارت معارف همواره تلاش می نماید تا نصاب تعلیمی معارف مطابق اساسات و ارزشهای دین مبین اسلام، نیازمندی های جامعه و منافع ملی و وطندوستی با معیار های جدید علمی ساینس و تکنالوژی انکشاف نماید.

به منظور نیل به این مأمول بزرگ ملی از تمام شخصیت های علمی، دانشمندان تعلیم و تربیهٔ کشور و اولیای محترم شاگردان تمنا دارم، تا با ارائهٔ نظریات و پیشنهادات رهنمودی و سودمند خویش مؤلفان ما را در بهبودبخشی بیشتر از پیش تألیف کتب درسی و رهنماهای معلمان یاری نمایند.

از همهٔ دانشمندانی که در تهیه و ترتیب این کتاب سهم گرفته اند، و نیز از مؤسسات محترم ملی و بین المللی و سایر کشور های دوست که در تهیه و ترتیب نصاب تعلیمی جدید، طبع و توزیع کتب درسی و رهنماهای معلمان زمینه سازی و یا همکاری های مادی یا معنوی نموده اند صمیمانه اظهار امتنان و قدردانی نموده تداوم همکاری های شان را آرزو می نمایم.

و من الله التوفیق

دکتور اسدالله حنیف بلخی

وزیر معارف جمهوری اسلامی افغانستان

فهرست

درس اول
عنوان: الله جل جلاله

صفحه: ۱

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- درس را درست بخوانند.
- کلمات وحروف درس برای شاگردان نشان داده شود.
- الله جل جلاله را آفریدگار خود بدانند.

دانش لازمی:
معنی و ترجمهٔ بعضی کلمات:

الله جل جلاله: اسم ذات است، و معبود حقیقی را گفته می شود.

عبادت: در لغت بنده گی و پرستش را گویند، و در اصطلاح بر خلاف خواهشات نفسانی، تعظیم پروردگار خود را عبادت میگویند.

لایق: مناسب

الله جل جلاله اسم ذات است، تمام صفات وکمال را دربر گرفته است.

الله جل جلاله یگانه معبود برحق است، هر چیز را الله تعالی پیدا کرده است و باز فنا می کند، تمام کائنات و مخلوقات به الله تعا لی محتاج اند.

الله تعالی به هیچ کس ضروت ندارد، و الله تعالی در سورهٔ اخلاص بسیار بلند معرفی گردیده است.

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُن لَّهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾

ترجمه: بگو ای محمد : خداوند، یکتا و یگانه است؛ خداوندی است که همهٔ نیازمندان قصد او می‌کنند؛ (هرگز) نزاده کسی را، و نه از کسی زاده شده است، و برای او هیچگاه شبیه و مانندی نبوده ونیست.

مواد مُمِد درسی : کتاب، تباشیر، تخته و چارت حروف الفباء.

طریقهٔ تدریس: تشریحی، سوال و جواب بطورگروپی، انفرادی و خواندن درس به آواز بلند.

جریان تدریس :

	فعالیت های استاد	فعالیت های شاگردان
مُـقــدمه: **۵ دقیقه**	استاد محترم بعد ازسلام دادن و احوالپرسی برای شاگردان صنف اول خود را معرفی می کند. و بعداً از روی حاضری به نامهای شاگردان خودرا آشنا میسازد، وبرای شان آمدن به مکتب را تبریک میگوید، آنها را به درس خواندن تشویق و فایدهٔ نوشتن را برایشان نشان میدهد، نظافت و نظم صنف را برایشان رهنمائی میکند و برایشان میگوید که در وقت معین به صنف خود حاضر شوند و به درس های خود کوشش کنند. بالآخره از شاگردان پرسان میکند که آفریدگار ما، تمام کاینات و موجودات کی است؟	در امــــــور مقدماتی سهم فعال بگیرند .
درجریان درس: ۲۵ دقیقه	بعد از شنیدن جواب استاد عنوان درس اول را روی تخته می نویسد. باز درس را با آواز بلند از روی میخواند، و بعضی کلمات را مانند: الله، پیدا کننده، لایق، عبادت و بنده گان را برای شاگردان املاء می گوید، یعنی حروف کلمات را نشان بدهد، و بگوید که الله جل جلاله از چند کلمه ترکیب شده است؟ باز چند شاگردان درس را تکرار میکنند و استاد با آنها همکاری و کمک میکند. بعداً یک شاگرد را پیش تخته می خواهد املاء میگوید که : الله، عبادت، بنده گان را روی تخته بنویسد.	درس را بدرقه کنند..
نتیجه و خلاصهٔ درس	مابنده گان الله جل جلاله هستیم، الله تعالی پیداکنندهٔ هر چیز است، و لایق عبادت الله متعال است.	به خلاصهٔ درس گوش بدهند
ارزیابی ۱۰ دقیقه	• لفظ الله جل جلاله ازکدام حروف ترکیب شده است؟ • معنی عبادت چیست؟ • لایق عبادت کی است؟ (۱)	جوابهـــــا را بگویند.
وظیفهٔ خانگی: ۵ دقیقه	شاگردان درس اول را در کتابچه ها ی خود بنویسند.	کارخــــانگی را انجام دهند.

(۱): از استاد محترم یک آرزو: استاد باید کوشش کندکه از یک شاگرد پرسان کند و همان شاگرد باید جواب بدهد، استاد محترم باید هیچ وقت شاگرد را تهدید و توهین نکند، و نه هم او را تنبل معرفی کند، چرا که اگر تنبل معرفی شود باز بی جرئت میشود و تنبل باقی می ماند، و نباید موقعی را برابرکند که دیگر شاگردان بر او بخندند، چرا که این هم یک انجام خراب وآیندهٔ خوب ندارد، حتی اینکه اگر کدام شاگرد جواب صحیح داده نتواند باید به آن گفته نشود که جواب تو غلط است، تو نمی دانی، تو این قسم قواره داری، تو فرزند فُلانی هستی وغیره.

درس دوم

عـــــــنوان: پیغمبر ما

صفحه : ۳

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- پیغمبر خود را بشناسند.
- بدانند که حضرت محمد ﷺ آخرین پیغمبراست.
- درک کنند که پیغمبر دیگری بدنیا نمی آید.
- بدانند که درجهان از آخرین پیغمبر پیروی می کنند.
- در بارهٔ پیغمبر ﷺ معلومات داده بتوانند.

دانش لازمی:

ترجمهٔ بعضی کلمات :

حضرت: محترم. پیغمبر: پیغام آور، پیام آور. پیروان : تابعین.

پیغمبر تمام مسلمانان حضرت محمد ﷺ است ، حضرت محمد ﷺ آخرین پیغمبر است، بعد از آن پیغمبر دیگری به دنیا نمی آید، و در جهان باید از آخرین پیغمبر پیروی شود. زیرا کتابیکه بروی نازل شده است، با نازل شدن آن تمام کتاب های آسمانی دیگر منسوخ شده است و به کتاب های دیگر و پیغمبران ضرورت دیده نمیشود، چراکه در قرآنکریم خلاصهٔ تمام کتابهای آسمانی وجود دارد و بسیار کتاب جامع الهی است.

مواد ممد درسی : کتاب، تباشیر، تخته، قلم ،کتابچه و چارت حروف الفباء.

روش تدریس : خواندن درس به آواز بلند، تکرار، پرسش و پاسخ.

مُقـدمه:	فعالیت های اســـــتاد	فعالیت های شــاگردان
۵ دقیقه	استاد محترم بعد ازسلام، احوالپرسی، حاضری و دیدن نظافت، نظم صنف را برابر میکند،کار خانگی را دقیق میبیند. بعد از آن از شاگردان درس گذشته را پرسان میکند: • کی گفته میتواند که ما بنده گان کی هستیم ؟ • کی گفته میتواند که لایق عبادت کی است؟ • سپس استاد در بارۀ درس جدید پرسان میکند، پیغمبر ما کی است؟	در امـور مقـدماتی سهم فعال بگیرند .
درجریان درس: ۲۵ دقیقه	بعد از شنیدن جواب عنوان درس جدید را روی تخته مینویسد، و درس را میخواند، درس را سه دفعه به آواز بلند میخواند و به شاگردان وظیفه میدهد که دنبال او تکرار کنند، بعد کلمات سخت درس را ترجمه میکند و روی تخته می نویسد، بر چند شاگردان درس را تکرار میکند و درباره کلمات درس از آنها پرسان می نماید. بعداً شاگردان را به چند گروپ تقسیم میکند تا اینکه کلمات درس را از یکدیگر پرسان نمایند و به این طریقه بایکدیگر کمک وهمکاری کنند.	درس را بدرقـــــه کنند.
ارزیـــابی: ۱۰ دقیقه	• نام مبارک پیغمبر ما چیست ؟ • ما چرا از پیغمبر خود پیروی میکنیم ؟ • حضرت محمد ﷺ چرا آخرین پیغمبر است؟ ۱. حضرت ....پیغمبرما است. ۲. ما از حضرت حضرت محمد ﷺ ....میکنیم . **۳.** حضرت محمد ﷺ پیغمبر ....الله جل جلاله است.	جوابهای سـوالها را بگویند.
کار خانگی: ۵ دقیقه	استاد محترم برای شاگردان و ظیفه خانگی بدهد،که درس را در کتابچه های خود بنویسند، کلمۀ پیغمبر را هجاء و ترکیب کنند که از چند حرف ترکیب شده است.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس سوم

عـــــــنوان: کلمهٔ طیبه

صفحه : ۵

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- کلمهٔ طیبه را بخوانند.
- کلمهٔ طیبه را ترجمه نمایند.
- بدانندکه اولین کلمهٔ اسلام کلمهٔ طیبه است.
- بدانند که بغیر ازکلمهٔ طیبه عبادات دیگر قابل قبول نیست.
- درک کنند که شعار اسلام همین کلمه است.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

کلمهٔ طیبه : کلمهٔ مقدس و پاک .

رسول : نماینده، فرستاده، قاصد.

کلمهٔ طیبه (لا إله إلاالله محمد رسول الله) ، از پنج ارکان و اساسات اسلام و اولین کلمه و شعار اسلام است و با خواندن این کلمه و در قلب باور داشتن به آن، انسان شامل و داخل دین اسلام می شود و مسلمان شمرده میشود.

این کلمه از دو جزء ترکیب شده است: (لا إله إلا الله) دراین جزء تمام احکام الهی شامل است، و اما در : (محمد رسول الله) تمام طریقه های پیغمبر موجود است.

اسلام تطبیق احکام الله جل جلاله به طریقه ای رسول الله ﷺ را گویند.

مواد مُمد درسی : تباشیر، تخته و چارت کلمهٔ طیبه.

روش تدریس : خواندن درس به آواز بلند، تکرار، پرسش و پاسخ.

	فعالیت های اســــتاد	فعالیت
مُـقدمه **۵ دقیقه**	استاد محترم بعد از مقدمه، سلام، احوالپرسی ، حاضری و دیدن نظافت نظم صنف را برابر میکند، و کار خانگی را دقیق میبیند، بعد از آن از شاگردان درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی میتواند بگوید که نام پیغمبر اسلام چیست ؟ • کی میتواند بگوید که پیغمبر چه معنی دارد ؟ • کی میتواند بگوید که چرا حضرت محمد ﷺ آخرین پیغمبران است؟	در امـــــــــور مقدماتی سـهم فعال بگیرند .
درجریان درس: ۲۵ دقیقه	استاد بعد از انتخاب عنوان درس جدید از شاگردان پرسان میکند که آیا بزرگترین بناء و شعار اسلام را می شناسید؟ بعد از شنیدن جواب، عنوان درس جدید را روی تخته مینویسد: کلمهٔ طیبه (لا إله إلا الله محمد رسول الله). باز بخواندن درس آغاز میکند، یک بار کلمهٔ طیبه را به آواز بلند میخواند و به شاگردان امر میکند که آنها هم عقب وی تکرار کنند. باز کلمهٔ طیبه را به دو حصه تقسیم میکند: (لا إله إلاالله)، (محمد رسول الله) بعداً هر حصه را معنی میکند و برایشان میگوید که معنای حصهٔ اول این است: (نیست معبود برحق مگر یک الله). معنای حصهٔ دوم این است: (محمد ﷺ پیغمبر است). باز کلمهٔ طیبه را بالای چند شاگرد تکرار میکند و در بارهٔ معنای آن از آنها پرسان میکند. بعداً شاگردان را به دو گروپ تقسیم میکند، و هر گروپ از همدیگر را دربارهٔ کلمه طیبه و معنای آن پرسان میکنند، تا اینکه الفاظ کلمهٔ طیبه را بطور درست تلفظ کنند و معنای آن را بفهمند.	درس را بدرقه کنند.
خلاصهٔ درس:	کلمهٔ طیبه (لا اله إلاالله محمد رسول الله) در حصه اول آن احکام الهی است، و در حصه دوم آن اشاره به سنت رسول الله ﷺ است .	به خلاصـهٔ درس گوش بدهند.
۱۰ دقیقه **ارزیـابی:**	استاد شاگردان خود را امتحان میکند و برایشان میگوید: ۱. شعار اسلام و بناء اولی آن چیست؟ ۲. کلمهٔ طیبه از چند حصه تشکیل شده است و هرحصهٔ آن بر چه چیز دلالت میکند؟ ۳. معنای کلمهٔ طیبه چیست؟ اگر یک کافر این کلمه را به اخلاص بگوید باز وفات کند آیا به جنت داخل میگردد؟	جوابهای ذیـل را بگویند.
کار خانگی: ۵ دقیقه	استاد محترم برای شاگردان وظیفه خانگی میدهد که کلمهٔ طیبه را معنی و در کتابچه های خود سه سه بار بنویسند.	کارخانگی خـود را انجام بدهند.

درس چهارم

عـــــنوان: کلمۀ شهادت

صفحه : ۷

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- کلمۀ شهادت را درست بخوانند.
- کلمۀ شهادت را ترجمه نمایند.
- کلمۀ شهادت را به زبان بخوانند و به دل یقین کنند.
- فضیلت خواندن کلمۀ شهادت را بیان کرده بتوانند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

أشهد : گواهی میدهم . أن لا إله إلاالله : نیست معبود برحق مگر خدای یگانه . (أن محمداً رسول الله): به تحقیق محمد ﷺ فرستادۀ الله است.

کلمۀ شهادت :(أشهدأن لا إله إلاالله) وحده لاشریک له وأشهد أن محمداً عبدهُ ورسوله) ، این کلمه هم یک شعار اسلامی است. این کلمه را کلمۀ دوم ویا کلمۀ شهادت میگویند. کسی که این کلمه را به زبان بخواند و به دل یقین و باور داشته باشد الله جل جلا له تمام گناهان وی را میبخشد، اگر قبل از اسلام شرک و کفر هم کرده باشد، وکسیکه این کلمه را بخواند در اسلام داخل میشود، اگر زنده باشد مطابق خواست همین کلمه زندگی خود را سپری می نماید، و اگر بعد از گفتن این کلمه وفات کرد، پس این شخص را از نگاه دین مقدس اسلام جنتی میگویند، گرچه کدام عمل نیک هم نکرده باشد، حتی اگر کسی این کلمه را از صدق دل خوانده باشد و در زندگی کدام عمل نیک هم نکرده باشد، الله جل جلا له او را بواسطۀ این کلمه و به برکت این کلمه از دوزخ خارج کرده و داخل جنت میگرداند.

مواد ممد درسی : کتاب رهنمائی معلم، تباشیر، تخته ، قلم، کتابچه وغیره.

روش تدریس : خواندن درس به آواز بلند، تکرار، پرسش و پاسخ.

	فعالیت های اســـتاد	فعالت های شـــاگردان
مُـقدمه ۵ دقیقه	استاد محترم بعد از سلام، احوالپرسی، حاضری و دیدن نظافت برابرکردن نظم. و ملاحظۀ کار خانگی شاگردان، درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید : • کی میتواند کلمۀ طیبه را بطور درست از یاد بخواند؟ • کی میتواند بگوید کلمۀ طیبه رکن چندم اسلام است ؟ • کی میتواند معنای کلمۀ طیبه را بگوید ؟ • کی گفته میتواند که کلمۀ طیبه چه معنی دارد؟	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند .
درجریان درس: ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از شنیدن جواب سوالها دربارۀ عنوان درس جدید از شاگردان پرسان میکند و میگوید که کلمۀ دوم (کلمۀ شهادت) راکی گفته میتواند؟ بعد از شنیدن جواب این سوال، عنوان درس جدید(کلمۀ شهادت) را روی تخته مینویسد، و باز درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان هم همرای استاد تکرار میکنند بعداً معنای کلمۀ شهادت را بیان میکند، بالآخره چند شاگرد را پیش روی تخته میخواهد، و همین کلمه را بالای شان میخواند، و بعضی آن را ترکیب و یا املاء میگوید، همچنان برایشان میگوید که کلمۀ طیبه و کلمۀ شهادت از لحاظ حرکات و حروف باهم چه فرق دارند؟ یعنی درکلمۀ طیبه «محمدُ رَّسُولُ الله» گفته میشود، و در کلمۀ شهادت «محمداً عبدهُ و رسولهُ» گفته میشود. یعنی درکلمۀ شهادت چون (أن) داخل شده است حرف دال محمد را زبر میدهیم و میگوئیم (أشهدأن محمداً عبدهُ ورسوله).	درس را بدرقه کنند..
ارزیـــــابی ۱۰ دقیقه	۱. الفاظ کلمۀ شهادت را کی بطور درست خوانده میتوانند؟ ۲. در کلمۀ شهادت در محمد کدام حرکت است؟ ۳. در کلمۀ طیبه در محمد کدام حرکت است؟ ٤. کلمۀ شهادت را معنی کنید. ۵. کلمۀ شهادت چند حصه دارد و هر حصۀ آنرا بگویید.	جوابهـــای ســـوالها را بگویند.
کار خانگی	استاد محترم برای شاگردان کار خانگی بدهد که در کتابچه های خود کلمۀ طیبه وکلمۀ شهادت را بنویسند و باز حرکات (زبر، زیر و پیش) هم بدهند.	کارخانگی خود را انجام بدهند.

درس پنجم

عـــــــنوان: قرآنکریم

صفحه : ۹

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- درس از روی کتاب خوانده بتوانند.
- حروف درس را بشناسند.
- بدانندکه قرآنکریم کلام الله است.
- بدانندکه قرآنکریم کتاب آسمانی است و ازبرکت ها پُراست.
- بدانندکه قرآنکریم توسط جبرئیل علیه السلام بر حضرت محمد ﷺ از طرف الله نازل شده است.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات :

ایمان: در لغت باور وتصدیق کردن را گویند، و در اصطلاح به اشیای «مومن به» اقرار بر زبان و تصدیق بر دل را گویند.

کلام: سخن

نازل: آوردن و پائین شدن

قرآن: از قرأ گرفته شده است و بمعنای خواندن است و اگر از قرن گرفته شده باشد باز بمعنای یکجا کردن و جمع کردن است.

قرآن کریم از جمله کتابهای آسمانی است، چهارم وآخرین کتاب آسمانی است. قرآن کریم کلام الهی است، توسط فرشتۀ مقرب حضرت جبرئیل علیه السلام بر حضرت محمد ﷺ نازل شده است، قرآن کریم از لوح محفوظ به آسمان دنیا درشب قدر همه یک بار آمده، و باز از آسمان دنیا بر حضرت محمد ﷺ حسب ضرورت در مدت **۲۳** سال کم کم نازل شده است، در همین کتاب آسمانی تمام کتابهای آسمانی مانند: (تورا ت، انجیل و زبور) و مضامین صد صحیفه دیگری کاملاً جابجا شده است، بخاطریکه همین کتاب ناسخ تمام کتابهای آسمانی دیگر شمرده میشود، در موجودیت قرآنکریم به هیچ کتاب دیگر عمل نمیشود، کتابهای آسمانی دیگر تحریف شده است، و به شکل اصلی نمانده است، و یگانه کتابیکه از تحریف محفوظ مانده همین قرآنکریم است، بخاطریکه یکی حفاظت و نگهداری قرآنکریم را خود الله جل جلاله به ذمه گرفته، و دیگر اینکه قرآن کریم در جهان به ملیون ها حافظان دارد و کسی یک حرکت آنرا بدل کرده نمیتواند.

مواد مُمد درسی : کتاب، تباشیر، تخته ، قلم کتابچه، پنسل، پنسل پاک، پنسل تراش، چارت حروف الفباء وغیره.

روش تدریس : رهنمائی معلم، تشریح درس، پرسش و پاسخ.

	فعالیت های استاد	فعالیت های شاگردان
مقدمه: ۵ دقیقه	استاد محترم بعد از سلام دادن، احوالپرسی ، حاضری و دیدن نظافت نظم صنف را برابر میکند، و کار خانگی را به دقت ملاحظه میکند غلطی آنرا نشانی میکند، بعداً درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید: • کلمهٔ شهادت را کی گفته میتواند؟ • کی گفته میتواند که کلمهٔ شهادت از چند حصه ترکیب شده است؟ • معنای کلمهٔ شهادت را کی گفته میتواند؟ • کلمهٔ شهادت را کی هجاء کرده میتواند؟	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند .
درجریان درس: ۲۵ دقیقه	باز استاد محترم بعد از تعین عنوان درس جدید را از شاگردان پرسان میکند که قرآنکریم کلام کی است؟ بعد از شنیدن جواب استاد عنوان درس(قرآنکریم) را روی تخته مینویسد، درس خواندن را شروع میکند، و سه بار درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان همرای استاد به آواز بلند تکرار میکنند وکلمات مشکل درس را روی تخته مینویسد و از هر شاگرد میخواهد که این کلمات را از روی تخته بخواند، ترکیب کند و معنای آنرا آشکار کند، و اگر شاگردان نتوانستند، باز استاد برایشان معنی میکند. بعداً استاد از شاگردان میخواهدکه پیشروی تخته بیایند و بعضی کلمات را که استاد برایشان میگوید روی تخته بنویسند، مثلاً: قرآنکریم، کلام، نازل، ایمان وغیره.	درس را بدرقه کنند.
خلاصهٔ درس	قرآنکریم کلام الله ﷻ است، قرآنکریم بالای حضرت محمد ﷺ نازل شده است و ما مسلمانان به قرآنکریم ایمان داریم.	به خلاصهٔ درس گوش بدهند.
ارزیابی: ۱۰ دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکند و برایشان میگوید: ۱. قرآنکریم کلام الله ﷻ است؟ ۲. قرآنکریم بالای کی نازل شده است؟ ۳. قرآنکریم توسط کی از طرف الله ﷻ آمده است؟ **٤.** ایمان به قرآنکریم چه حکم دارد ؟	جوابهای سوالات را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد محترم برای شاگردان کار خانگی بدهد، و برایشان میگوید که درس جدید را درکتابچه های خود بنویسند وکلمات جدید را برایشان هجاء وترکیب میکند: محمد، ایمان، قرآنکریم،کلام نازل شده وغیره.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس ششم

عنوان: اسلام

صفحه: ۱۱

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- درس را درست بخوانند.
- در درس کلمات جدید را هجاء کنند.
- به کلمات مشکل درس آگاهی پیدا کنند.
- ارزش اسلام را بدانند.

دانش لازمی: معنای بعضی کلمات :

دین : در لغت جزاء و عوض و دستورالعمل راگویند، و در اصطلاح عبارت است از هر آن چیزی که توسط آن عبادت میشود و مسلمان خود را به الله ﷻ نزدیک میکند.

اسلام: عبارت است از گردن نهادن به اوامر الله ﷻ، و خودداری از نواهی او تعالی.

بناء: اساس، تهداب و رکن.

اسلام عبارت است از : گردن نهادن به اوامر الله ﷻ ، و از چیزهائیکه الله ﷻ منع کرده، اجتناب و خوداری کردن است و پنج بنأ دارد مانند: کلمۀ طیبه، نماز، روزه ، زکات و حج.

اسلام جنبه های اعتقادی و عملی دارد علاوه بر عمل کردن به فرضیت کلمۀ طیبه، نماز، روزه ، زکات و حج یقین کردن هم به آن حتمی است، و الله متعال در قرآنکریم میفرماید: (**وَرَضِيتُ لَكُمُ الإِسْلاَمَ دِينًا**) یعنی دین اسلام را برای شما به حیث دین و دستورالعمل پسندیدم. اینکه الله تعالی دین اسلام را برای ما انتخاب کرده است، معلوم میشود که دین اسلام برتمام ادیان دیگر بهتر و افضل است.

همچنان الله تعالی میفرماید: (**هُوَ سَمَّاكُمُ الْمُسْلِمينَ**) او شما را مسلمان نام گذاری کرده است. سورۀ الحج. یعنی: الله ﷻ برمسلمانان نام مسلمین را گذاشته است وهمچنان الله تعالی میفرماید: (**وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ**) آل عمران:(۸۵).

ترجمه: وکسیکه غیر از اسلام دین دیگری را انتخاب میکند عملش هر گز از او قابل قبول نیست و او در روز آخرت ازجملۀ خاسرین و زیان کاران است.

خلاصه اینکه افضلیت و بهتری دین اسلام همینقدر بس است که الله ﷻ برای بنده گان خود انتخاب کرده است، وتمام کاینات تابع انسان است، ودر خدمت انسان قرار دارد، این کار را به خاطری کرده است که انسان از روز(أَلَسْتَ بِرَبِّكُمْ) مسؤولیت دینی را قبول نموده است، وکسیکه مسؤولیت دین را قبول نکند آنرا الله متعال از حیوانات هم پست و خوارتر بما معرفی نموده اند. (**أُوْلَـئِكَ كَالأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ**) . یعنی: این گروه مانند چهار پایان درنده و از آن هم پست تر اند.

مواد مُمد درسی : کتاب، تباشیر، تخته ، قلم کتابچه وغیره.

روش تدریس : رهنمائی معلم، تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مـقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســـتاد	فعالیت های شــاگردان
	استاد محترم بعد از سلام دادن، احوالپرسی ، حاضری و دیدن نظافت نظم صنف را برابر میکند، و کار خانگی را به دقت ملاحظه میکند غلطی آنرا نشانی میکند، بعداً درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید: • کی گفته میتواند که قرآکریم کلام کی است؟ • کی گفته میتواند که قرآنکریم بالای کی نازل شده است؟ • کی گفته میتواند که ایمان آوردن چه حکم دارد؟ بعداً استاد عنوان درس جدید را معلوم میکند و از شاگردان پرسان میکند که نام دین ما چیست ؟ بعد از شنیدن جواب استاد عنوان درس جدید(اسلام) را روی تخته مینویسد و درس خواندن را آغاز میکند، درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان همرای استاد درس را به آواز بلند تکرار میکنند، باز درس را بالای چند شاگرد میخواند، بعداً استاد هر کلمۀ درس را بر شاگردان هجاء میکند، و از شاگردان هم پرسان میکند تا اینکه شاگردان برآن آشنائی پیدا کنند و بنویسند، باز کلمات سخت را به زبان ساده معنی میکند، و کوشش میکند که پنج بناء و ارکان اسلام را شاگردان از یاد بدانند ویاد بگیرند، بعد ازآن شاگردان را به دو گروپ تقسیم میکند تا اینکه از همدیگر در بارۀ پنج بناء اسلام پرسان کنند.	در امـــــــور مقـدماتی سـهم فعال بگیرند . درس را بدرقـه کنند.
درجریان درس: ۲۵ دقیقه		
خلاصۀ درس: ۱۰ دقیقه	اسلام دین مسلمان ها است، و پنج ارکان دارد مانند: کلمۀ طیبه(لاإله إلا الله محمدٌ رسول الله)، نماز، روزه ، زکات، حج. ما مسلمانان همرای دین خود که دین اسلام است محبت داریم و از یک بناء آن هم انکار نمیکنیم، چراکه منکر آن کافر است.	بـــه خلاصـــۀ درس گـــوش بدهند.
ارزیـابی	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکند و برایشان میگوید: • نام دین ما چیست ؟ • دین اسلام چند ارکان دارد؟ • ارکان و بناءهای اسلام چیست؟ • ما چرا همرای دین خود محبت داریم؟	جوابهای سوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد محترم برای شاگردان وظیفۀ خانگی بدهد تا درس را در کتابچه های خود بنویسند و بناءهای اسلام را یاد بگیرند.	کارخانگی خود را انجام بدهند.

درس هــفتم

عــنوان: کعبۀ شریفه

صفحه : ۱۳

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- درس را بطور درست بخوانند.
- کلمۀ درس را هجاء کنند.
- بدانندکه کعبۀ شریفه قبلۀ ماست.
- بدانند که ما بطرف کعبۀ شریفه نماز میخوانیم.
- این را هم بدانندکه کعبۀ شریفه خانه خدا است.
- بدانند که کعبۀ شریفه در عربستان سعودی است.
- بدانند که کعبۀ شریفه جای اداء کردن فریضۀ حج است.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات :

قبله : طرف مقابل و روی بروی

کعبه : خانه الله جَلَّ جَلَالُهُ

شریفه : عزت مند.

کعبۀ شریفه قبلۀ تمام مسلمانان است، کعبۀ شریفه را خانۀ الله جَلَّ جَلَالُهُ میگویند. بیت الله ازنگاه فضیلت و اهمیت به الله نسبت داده شده است اما در حقیقت نه الله خانه دارد و نه به آن ضرورت.

الله جَلَّ جَلَالُهُ مکان وجای ندارد، تنها به همین عقیده داریم که الله جَلَّ جَلَالُهُ بر عرش تکیه کرده است و برکیفیت آن ما چیزی نمیدانیم، کعبۀ شریفه در حقیقت سمبول وحدت تمام مسلمانان است که در سال یکبار تمام مسلمانان جهان در همین جای جمع میشوند وخود را ازحال و احوال یکدیگر و از مشکلات همدیگر باخبر میسازند، کعبۀ شریفه در عربستان سعودی در شهر مکۀ معظمه در وسط مسجدالحرام موقعیت دارد، و در مسجدالحرام عبادت نسبت به دیگر مساجد صد هزار مرتبه زیادتر ثواب دارد، و این سخن در حدیث شریف ثابت شده است، ونبی کریم ﷺ فرموده است: (فضل الصلوة فی المسجدالحرام علی غیره مائة ألف صلاة). رواه البیهقی فی شعب الایمان

مواد مُمد درسی: تخته ، تباشیر، قلم کتاب، کتابچه، پنسل و غیره.

روش تدریس: رهنمائی معلم، تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه	فعالیت های استاد	فعالیت های شاگردان
۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم سلام، احوالپرسی، حاضری و دیدن نظافت نظم صنف را برابر میکند، و کار خانگی را به دقت ملاحظه میکند، غلطی آنرا نشانی میکند، بعداً درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید: • کی گفته میتواند که نام دین ما چیست؟ • کی گفته میتواند که ارکان اسلام چند است؟ • کلمهٔ طیبه را کی گفته میتواند ؟ بعد از شنیدن جواب استاد عنوان درس جدید را معلوم میکند و میگوید: قبلهٔ مسلمانان کدام است؟ بعد از شنیدن جواب استاد عنوان درس جدید را روی تخته مینویسد(کعبهٔ شریفه)، و خواندن درس را شروع می کند، شاگردان درس را به آواز بلند تکرار میکنند، و استاد هر کلمهٔ درس را بر شاگردان هجاء می کند، ویک حرف را با حرف دیگر یکجا میکند تا اینکه با یکجا کردن حروف یک کلمه را ترکیب کنند، باز استاد چند شاگرد را روی تخته میخواهد، و یک یک کلمه را بالای شان مینویسد تا که شاگردان در صنف اول به املاء آشنا شوند، و در عین حال کلمات مشکل را به آنها معنی میکند، و یک یک کلمه را به آنها در جمله استعمال میکند تا که آنها هم بتوانند کلمات را در جمله استعمال کنند، یعنی لغات و کلمات را در جمله استعمال کنند.	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقه کنند.
۲۵ دقیقه خلاصهٔ درس:	کعبهٔ شریفه قبلهٔ ماست، و ما بطرف قبله نماز میخوانیم و به خانهٔ الله ﷻ هم مشهور است.	به خلاصه درس گوش بدهند.
۱۰ دقیقه ارزیابی:	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکند و برایشان میگوید: • قبلهٔ ما چه نام دارد ؟ • کعبهٔ شریفه خانهٔ کیست؟ • مسلمانان به کدام طرف نماز میخوانند؟ • کعبهٔ شریفه در کجا موقعیت دارد؟ • چرا همه مسلمانان به طرف یک قبله نماز میخوانند؟	جوابها سوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد محترم برای شاگردان وظیفه وکارخانگی میدهد که درس را درکتابچه های خود بنویسند و کدام خالیگاه های که باشد آنرا پُر کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس هشتم

عنوان: پاکی برای نماز

صفحه : ۱۵

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- برای ادای نماز بدن، لباس و جای را پاک نگهدارند.
- فواید پاکی را بدانند.
- فواید پاکی را برای دیگران بیان کنند.
- بدانند که پاکی برای صحت فایده دارد.
- بدانند که الله ﷻ پاکان را خوش دارد.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات :

ادأ: انجام دادن

پاک: منزه و مقدس.

پاکی جزء ایمان است، حضرت محمد ﷺ فرموده است:(أَلّطَهُورُشَطرَ الّاِيمَانِ)، و الله ﷻ پاکان را خوش دارد. چنانچه الله ﷻ میفرماید: (إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ) سورة البقره ، آیت (۲۲۲). یعنی الله تعالی توبه کننده گان و پاکان را دوست دارد. کسیکه نظافت را مراعات کند هیچ وقت مریض نمیشود، ما باید جان، لباس، خانه، صنف و محیط خود را پاک نگهداریم، و در پاکی آن سهم فعال بگیریم، نظافت را در زندگی خود عادت کنیم، و هیچ وقت غذا و آب نا پاک را نخوریم و ننوشیم، چرا که غذا و آب نا پاک برای انسان ضرر دارد، باعث مریضی شده و ما را از نعمت صحت محروم میسازد.

مواد مُمد درسی: تخته ، تباشیر، قلم کتاب درسی، کتابچه، چارت ها و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، سوال و جواب بطور انفرادی و گروپی .

مـقـدمه	فعالیت های اســــتاد	فعالیت های شـــاگردان
۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم سلام، احوالپرسی ، حاضری و دیدن نظافت نظم صنف را برابر میکند و کار خانگی را به دقت ملاحظه میکند غلطی آنرا نشانی میکند، بعداً درس گذشته را بطور جداگانه ارزیابی میکند و میگوید: • کی گفته میتواندکه قبلهٔ ماکدام است؟ • کی گفته میتواند که کعبهٔ شریفه خانهٔ کی است؟ • کی گفته میتواندکه کعبهٔ شریفه در عربستان سعودی درکدام شهر واقع است ؟	در امـور مقـدماتی سهم فعال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعد از شنیدن جواب ها استاد عنوان درس جدید را می پرسد و عنوان درس جدید(پاکی برای نماز) را روی تخته مینویسد، و درس جدید را آغاز کرده و به آواز بلند میخواند، شاگردان هم همرای استاد به آواز بلند تکرار میکنند، باز بالای چند شاگرد درس را تکرار میکند، بعد از آن کلمات مشکل را روی تخته مینویسد و از شاگردان میخواهد که بطور جداگانه حروف و کلمات را تلفظ کنند و معنای آنرا از استاد پرسان کنند، استاد شاگردان را به دو گروپ تقسیم میکند تا از همدیگر پرسان کنند و در بارهٔ بعضی کلمات سخن بگویند، بالآخره استاد خلاصهٔ درس را بیان میکند و میگوید:	درس را بدرقـــــه کنند.
خلاصهٔ درس ۱۰ دقیقه	برای اداء نماز پاکی سه چیز شرط است: جسم، لباس و جای نماز، هدف این است که علاوه از پاکی سه چیز، وضوءکردن هم برای نماز ضروری است.	بـه خلاصـه درس گوش بدهند.
ارزیـابی	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکند وبرایشان میگوید: • برای اداء نماز پاکی کدام چیز هاضروری است ؟ • آیا برای اداء کردن نماز وضؤ داشتن ضروری است و یا نه؟	جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد محترم برای شاگردان کارخانگی بدهدکه این درس را درکتابچه های خود بنویسند و کلمات مانند : نماز، اداء، جسم، لباس، پاک وغیره را هجاء کنند.	کارخانگی خود را انجام بدهند.

درس نهم

عنوان: وضو

صفحه : ۱۷

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- فرائض وضوء را بدانند.
- در وضوء فرائض را اداء نماید.
- درس بطور درست خوانده بتوانند.
- بدانند که بدون وضوء نماز نمیشود.
- کلمات درس را هجاء کنند.

دانش لازمی:

وضوء: وضوء برای ادای نماز شرط و لازمی است، الله ﷻ در قرآنکریم درباره وضوء میفرماید:(**يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى الصَّلاةِ فاغْسِلُواْ وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُواْ بِرُؤُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى الْكَعْبَينِ**) سورة المائدۀ، آیت (٦). یعنی: ای کسانیکه ایمان آورده اید وقتیکه شما ارادۀ نماز را میکنید و بی وضو هستید، پس باید روی و دست های خود را با آرنجها بشوئید، سر های خود را مسح کنید، و پاهای خود را تابجلك ها بشوئید، وقتیکه الله ﷻ در آیتی از قرآنکریم به شستن اعضای بدن امر کرده است،پس تقاضای امر آنست که آن فرض است، و نبی کریم ﷺ هم فرموده است: (**لاصلاة لمن لاوضوءُ له**) یعنی بدون وضو نماز نمیشود، در آیت آمده است:(**وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُواْ**) المائدۀ :۶ ، یعنی: اگر جنب باشید، باز غسل کنید.

استاد محترم برای شاگردان خود سنتهای وضوء و هم مستحبات آن را بطور ساده وآسان تشریح کند. و مسح سر را هم بیان کند و یا در باره آن برای شاگردان معلومات بدهد که در وضو مسح چهارم حصۀ سر فرض و باقی آن سنت است.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم ، کتابچه، تخته ، تباشیر، ، چارت ها و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه ۵ دقیقه	**فعالیت های استـــاد**	**فعالیت های شـاگردان**
درجریان درس ۲۵ دقیقه **خلاصهٔ درس**	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را بطور جداگانه ارزیابی میکند و میگوید: • کی گفته میتواندکه برای ادای نماز کدام چیز ها ضروری است؟ • کی کلمات ذیل را هجاء کرده میتواند مثلاً: (نماز، پاکی، اداء، و لباس)؟ بعد از شنیدن جواب ها استاد دربارهٔ تعین عنوان درس جدید از شاگردان پرسان میکند که آیا بدون وضوء نماز اداء میشود و یا نه؟ بعداً استاد عنوان درس جدید(وضوء) را روی تخته مینویسد و درس را آغاز میکند. درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان هم همراه استاد به آواز بلند میخوانند. بعد از آن درس را بالای شاگردان تکرار میکند، و بعضی کلمات را هجاء می کند. باز استاد شاگردان را به تخته متوجه نموده و بعضی کلمات را پیشروی آنها نوشته میکند، سپس کلمات را بطور جداگانه و جداجدا حرف به حرف باهم وصل می نماید، و بعد ازآن شاگردان را به چند بخش تقسیم نموده و هر بخش را امر میکند که از همدیگر در باره درس جدید پرسان نمایند تا فرائض وضوء را بدانند و یاد کنند، و خالیگاه های کتاب را هم بالای شاگردان پُر میکند و بالای یک شاگرد وضوء را عملی کرده و به دیگران نشان میدهد.	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقه کنند.
	بالآخره استاد برای شاگردان خلاصهٔ درس را میگوید: در وضوء چهار چیز فرض است: ۱.شستن روی. ۲ . شستن دست ها با آرنجها. ۳. مسح کردن چهارم حصه سر. ۴. شستن پاها با بجلکها.	به خلاصه درس گوش بدهند.
۱۰ دقیقه **ارزیابی**	استاد محترم بخاطر اطمینان شاگردان خود را ارزیابی میکند: • فرائض وضوء چند است ؟ • شستن روی فرض است، اندازهٔ آنرا بگوئید؟ • آیا در دستها آرنجها ودر پاها بجلکها شامل است و یا خیر؟ • آیا فرض مسح چهارم حصهٔ سر را میدانید؟	جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان عزیز این درس را درکتابچه های خود بنویسند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس دهم

عنوان: اوقات نماز

صفحه : ۱۹

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- درس را بطور درست از روی خوانده بتوانند.
- بدانند که نماز بنای دوم اسلام است.
- اوقات نماز را بدانند.
- بدانند که در یک شبانه روز پنج وقت نماز خوانده میشود.
- بدانند که نماز یک عبادت بزرگ است.
- اوقات نماز را به دیگران بیان کرده بتوانند.

دانش لازمی:

اوقات نماز:

فهمیدن وقت از جمله فرضیات نماز است یعنی وقت برای نماز فرض است.

۱. وقت نماز فجر: از صبح صادق شروع تا طلوع آفتاب اداء میشود.
۲. وقت نماز پیشین : بعد از زوال آفتاب شروع تا که سایهٔ هر چیز بدون سایه اصلی آن دو چند شود، خوانده میشود.
۳. وقت نماز عصر: بعد از دو چندشدن سایهٔ هر چیز شروع و تا غروب آفتاب اداء میشود.
٤. وقت نماز شام: بعد از غروب آفتاب شروع تا گم شدن شفق اداء کرده میشود.
٥. وقت نماز خفتن: بعد از گم شدن شفق شروع تا صبح صادق اداء کرده میشود.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، قلم ، کتابچه، تخته ، تباشیر، ، چارت برای اوقات نماز و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه	فعالیت های استاد	فعالیت های شاگردان
مقدمه ۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی گفته میتواندکه در وضوء شستن کدام اعضا فرض است؟ • کی گفته میتواندکه مسح چندم حصۀ سر فرض است؟ • کی گفته میتواندکه شستن آرنجها و بجلکها در فرائض وضوء داخل است ویا نه؟ • کی میتواندکه کلمات(وضوء، روی، آرنج و بُجلک) را هجاءو ترکیب کند؟ استاد در بارۀ درس جدید پرسان میکندکه دریک شبانه روز چند وقت نماز فرض است؟	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعد از آن عنوان درس جدید(اوقات نماز) را روی تخته مینویسد و درس را آغاز میکند، درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان همراه استاد درس را به آواز بلند تکرار میکنند، بعداً کلمات مشکل را روی تخته مینویسد و یک یک شاگرد را پیشروی تخته میخواهد و همین کلمات را بالای آنها هجاء میکند و یک یک کلمه برای آنها املاء میگوید، و باز یک یک کلمه را بالای آنها در جمله استعمال میکند، تاکه بتوانند لغات را در جمله استعمال کنند. سپس درس را بالای چند شاگرد میخواند بعداً ارزیابی کتاب را بالای ایشان حل کرده و خانه های خالی را بالای ایشان پُر میکند.	درس را بدرقه کنند.
خلاصۀ درس ۱۰ دقیقه	استاد خلاصۀ درس را برای شاگردان میگوید: مثلاً : نماز بنای دوم اسلام است، در یک شبانه روز پنج وقت نماز فرض است: (صبح) فجر، (پیشین) ظهر، (دیگر) عصر، (شام) مغرب، (خفتن) عشاء. باز شاگردان خود را ارزیابی میکند که چقدر درس را فهمیده اند.	به خلاصۀ درس گوش بدهند.
ارزیابی	۱. نماز بنای چندم اسلام است؟ ۲. در یک شبانه روز چند وقت نماز خوانده میشود، و نامهای اوقات نماز را بگیرید؟	جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان همین درس را درکتابچه های خود بنویسند و کلمات ذیل را مانند : (صبح، پیشین و خفتن) را هجاء کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس یازدهم

عنوان: نماز (۱)

صفحه : ۲۱

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب بطور درست خوانده بتوانند.
- کلمات درس را هجاء کرده بتوانند.
- درس را از یاد فهمیده بتوانند.
- عملاً خواندن نماز را تمثیل کنند.
- همراه ثناء شوق و علاقه اظهار نمایند چراکه این ثناء بسیار صفت بلند الله جلّ جلاله است .

دانش لازمی:

تعریف نماز: نماز در زبان عربی (الصلاة) ترجمه شده. یعنی: نماز در زبان عربی به معنای(الصلاة) آمده است و نماز در لغت دعا را میگویند و در اصطلاح آن عبادت، عمل و کاری را میگویند که به گفتن(الله اکبر) شروع و به(السلام علیکم ورحمةالله) ختم میشود، نماز در اسلام اهمیت زیاد دارد، رُکن و بنای دوم اسلام است، فرق بین مسلمان و کافر به نماز است، نماز یگانه عبادت است که انسان مسلمان با الله جلّ جلاله بطور مستقیم سخن میزند و در روز قیامت هم اول از نماز پرسان میشود. پس اگر کسی نماز را قصداً ترک کند در نزد بعضی ائمه و مذاهب کافر شمرده میشود، اما در مذهب ما یعنی مذهب حنفی کافر شمرده نمیشود، تاکه ترک قصدی را حلال نداند ویا به آن توهین نکند.

اگر کسی نماز را قصداً ترک کند تاکه توبه نکند شریعت اسلام به آن شخص سزای مرگ را تعین کرده است، چونکه نماز دریک شبانه روز پنج وقت تکرار میشود، حکمت آن در این است که ما باید همیشه با الله جلّ جلاله ارتباط مستقیم داشته باشیم و با او همیشه در وعدۀ خود ثابت قدم باشیم.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم ، کتابچه، تخته ، تباشیر و غیره.

طریقه تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه	**فعالیت های استاد**	**فعالیت های شاگردان**
مقدمه ۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند بطور مثال: • کی گفته میتواندکه نماز بناء و رکن چندم اسلام ست؟ • کی گفته میتواند در یک شبانه روز چند وقت نماز فرض است؟ • اوقات نماز را کی گفته میتواند؟	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعد از شنیدن جواب ها استاد دربارۀ معلوم کردن عنوان درس جدید از شاگردان پرسان میکند که: نماز با کدام چیز شروع میشود؟ با همین سؤال عنوان درس جدید(نماز) را در تخته مینویسد و درس را آغاز میکند، درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان هم به آواز بلند همراه استاد تکرار میکنند، بعضی کلمات درس را هجاء میکند و از شاگردان میخواهد که بعضی کلمات را جدا جدا، حرف به حرف و کلمه به کلمه بخوانند. باز از شاگردان میخواهد که به نوبت درس را از روی کتاب بخوانند و استاد همراه آ نها همکاری میکند و شاگردان را تشویق میکند که درس جدید را که به ثناء و صفت الله ﷻ شروع میشود حفظ کنند، بعد از آن استاد به شاگردان وقت میدهد که در بارۀ درس از او پرسان کنند. باز استاد به بسیار محبت و مهربانی به آنها جواب میدهد.	درس را بدرقه میکنند.
خلاصۀ درس	استاد خلاصۀ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: ما در این درس تکبیر و ثنا ی نماز را خواندیم. تکبیر تحریمه: الله اکبر را گویند. ثناء: (سبحانك اللهم .... تا به غیرك) است.	به خلاصۀ درس گوش بدهند.
ارزیابی ۱۰ دقیقه	باز استاد شاگردان را ارزیابی میکند که آیا به درس فهمیده اند و یا خیر؟ • خانه خالی های کتاب را کی پر کرده میتواند؟ • ثناء چه را میگویند ؟ • تکبیر تحریمه چیست؟ • کی کلمات ثناء را از یاد گفته میتواند؟	جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان این درس را درکتابچه های خود بنویسند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس دوازدهم

عنوان: نماز (۲)

صفحه : ۲۳

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- تعوذ: یعنی (اَعُوذُ بِالله مِنَ الشَّیطَانِ الّرَجِیم) را از روی کتاب بطور درست خوانده بتوانند.
- تسمیه: یعنی (**بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمن الرَّحِيمِ**) را بطور درست تلفظ کنند.
- تعوذ و تسمیه، این هر دو را هجاء کنند.
- بدانند که با خواندن تعوذ شیطان روی به فرار میکند و رانده میشود.
- بدانند هرگاه در آغاز هر کار (**بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمن الرَّحِيمِ**) گفته شود در آن برکت می آید.
- بدانند که در وقت تلاوت قرآنکریم خواندن تعوذ و تسمیه هر دو ضروری است.
- (**بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمن الرَّحِيمِ**) را وِرد زبان خود نموده و به آن محبت کنند.

دانش لازمی:

تعوذ: (اَعُوذُ بِالله مِنَ الشَّیطَانِ الّرَجِیم) و تسمیه: (بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمن الرَّحِيمِ) خواندن این هردو در نماز سنت است.

ترجمهٔ تعوذ این است : (من پناه میبرم به الله تعالی از شر شیطان رانده شده)، و ترجمهٔ تسمیه : (شروع میکنم بنام الله متعال که بسیار مهربان و بی اندازه رحم کننده است).

واین امر الله ذوالجلال است که میفرماید: (وقتیکه قرآنکریم را میخوانی، پس به الله ﷻ از شر شیطان رانده شده پناه ببر).

و در حدیث شریف آمده است: (عن أبی سعیدالخدری رضی الله تعالی عنه عن النبی ﷺ قال: أعوذ بالله السمیع العلیم من الشیطان الرجیم).

ترجمه: پناه می‌برم به خداوند شنوا و دانا از شر شیطان رانده شده.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم ، کتابچه، تخته ، تباشیر و غیره.

طریقه تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه ۵ دقیقه	**فعالیت های اســـــتاد**	**فعالیت های شـــاگردان**
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند بطور مثال: • کی گفته میتواند که ثنأ چیست؟ • کی گفته میتواند که مسح چندم حصهٔ سر فرض است؟ • ثنأ (سبحانک اللهم وبحمدک ....) را کی گفته میتواند؟ • این کلمات را کی هجاء کرده میتواند:(اللّهم، تبارک، وبحمدک، جدک، وغیرک) ؟ بعد از شنیدن جواب ها استاد دربارهٔ عنوان درس جدید پرسان میکند که، نماز با کدام چیز آغاز میشود و تعوذ چه معنی دارد؟ باز عنوان درس جدید را روی تخته مینویسد (بخش دوم نماز). بعد از آن درس را به آواز بلند میخواند، شاگردان همرای استاد، درس را تکرار و بدرقه میکنند، بعداً بعضی کلمات درس را هجاء وحروف را با همدیگر وصل میکند، باز از بعضی شاگردان میخواهد که درس را از روی کتاب بخوانند، بعد ازآن شاگردان را تشویق میکند که در این درس (تعوذ وتسمیه) را حفظ کنند، بعداً شاگردان از استاد میخواهند که برایشان وقت بدهد، تا که آنها از استاد بعضی سؤالها کنند، و از استاد جواب ها را بشنوند.	در امـور مقـدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقـــــه کنند.
خلاصهٔ درس	استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان بگوید: تعوذ: (اَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّیطَانِ الرَجِیم)، تسمیه: (بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمن الرَّحِیمِ)	بــه خلاصــهٔ درس گوش بدهند.
ارزیـــابی: ۱۰ دقیقه	• تعوذ به چه گفته میشود؟ • تسمیه چه است؟	جوابهـای سـوالات را بگویند.
کار خانگی: ۵ دقیقه	استاد به شاگردان بگوید که تعوذ و تسمیه هر دو را درکتابچه های خود بنویسند و کلمات آن را هجاء کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس سیزدهم

عنوان: نماز(۳)

صفحه : ۲۵

وقت: ۴۵ دقیقه

اهداف: شاگردان باید:

- سورهٔ فاتحه را بطور درست خوانده بتوانند.
- سورهٔ فاتحه را حفظ کنند.
- کلمات سورهٔ فاتحه را هجاء کنند.
- باخواندن سورهٔ فاتحه از لحاظ هجاء و روانی خود را آشنا سازند.
- با یادگرفتن سورهٔ فاتحه قدر و اهمیت آن را بشناسند.

دانش لازمی: سورهٔ فاتحه اولین سورهٔ قرآنکریم است، سورهٔ فاتحه را خلاصه و مختصر قرآنکریم هم میگویند، چنانچه الله ﷻ میفرماید:(وَلَقَدْ آتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِي وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ) سورهٔ الحجر، آیت(۸۷). یعنی: به تحقیق ما به تو هفت آیات، تکراری و قرآنکریم را دادیم، معلوم شد که هفت آیات کتاب مجمل و باقی آیت ها، کتاب مفصل است و دیگر اینکه تمام قرآنکریم به چهار حصه تقسیم شده است، به همین ترتیب: شروع قرآنکریم به سورهٔ فاتحه یعنی : الحمدلله شده، باز تا به سورهٔ انعام کدام سوره به الحمدلله شروع نشده است.

در حصهٔ اول بطور غالب خالقیت الله ﷻ بیان میشود، یعنی خالق و پیدا کنندهٔ تمام مخلوقات الله ﷻ است.

حصهٔ دوم از سورهٔ انعام شروع تا به سورهٔ کهف و آن هم به الحمدلله شروع شده ودر این حصه تربیت الله متعال بیان میشود یعنی: تمام چیز ها و موجودات را الله ﷻ پیدا کرده است و مربی آنها هم الله ﷻ است.

حصهٔ سوم از سورهٔ کهف شروع میشود تا به سورهٔ سبأ و فاطر، این ها هم هردو به الحمدلله شروع میشود و در این حصه بطور غالب برکات و مهربانی الله ﷻ بیان میشود، یعنی تمام برکات و خوبیها الله متعال برای مخلوقات میدهد.

حصهٔ چهارم از سورهٔ سبأ و فاطر شروع و تا به سورهٔالناس، در این حصه بطور غالب حالات و احوال قیامت بیان میشود.

همین چهار حصهٔ قرآنکریم در الحمدلله طور مختصر بیان شده است:

- الْحَمْدُ لِلَّهِ: یعنی تمام صفات کامله خاص برای الله ﷻ است، بعضی علماء میگویند که در این جا ذکر الله ﷻ و مراد خالق است ، معنای خالقیت آمد.
- رَبِّ الْعَالَمِينَ: تربیت و پرورش دهندهٔ تمام مخلوقات الله ﷻ است، درین بخش تربیت آمد.
- الرَّحْمَـٰنِ الرَّحِيمِ: الله ﷻ بسیار مهربان و نهایت با رحم است، و درین حصه برکات آمد.
- مَـٰلِكِ يَوْمِ الدِّينِ: صاحب جزاء و پادشاه روز قیامت الله ﷻ است، و در این بخش ذکر قیامت آمد.

پس نتیجه این شد که خالق و پیداکننده الله ﷻ است ، پرورش دهنده الله ﷻ است، برکات و نعمات را الله ﷻ میدهد و مرگ هم بدست الله ﷻ است، پس معلوم شد که عبادت هم برای او تعالی باید اداء گردد و کمک هم از الله ﷻ باید خواسته شود، بناءً میگوئیم (إِيَّاكَ نَعْبُدُ وإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ).

هرگاه هر چهار حصهٔ قرآنکریم تا این جا ختم شد.

باز انسان دعا میکنند: (اهدِنَـــا الصِّرَاطَ المُستَقِيمَ * صِرَاطَ الَّذِينَ أَنعَمتَ عَلَيهِمْ غَيرِ المَغضُوبِ عَلَيهِمْ وَلاَ الضَّالِّين). (آمین). یعنی ای الله ﷻ تو صاحب صفات کامله هستی، برای ما راه راست و مستقیم را نشان بده، راه کسانیکه تو برایشان انعام کرده ای، مانند: راه انبیاء علیهم السلام، صدیقین، شهداء و تمام صلحا و نیکان.

الله تعالی میفرماید: (**وَمَن يُطِعِ اللّهَ وَالرَّسُولَ فَأُوْلَـئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللّهُ عَلَيْهِم مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاء وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَـئِكَ رَفِيقًا**) سورهٔ النساء . آیت(**۶۹**)

وقتیکه یک انسان در چنان راه خوب و مستقیم روان باشد که راه تمام انبیاء، تمام صحابه، تمام شهداء اُمتها و تمام مردمان نیک باشد، پس آیا این انسان ازمنزل مقصود خود باز میماند؟ در حالیکه الله در حق ایشان می فرماید که اینها بسیار رفقای خوبی هستند کسیکه با ایشان همراه و رفیق گشت هرگز او را در نیمه راه نمیگزارد و همچنان ما را از راه غضب شده گان و گمراهان نجات بده که ایشان یهود،نصارا و همه فرقه های باطل اند.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم ، کتابچه، تخته ، تباشیر و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه ۵ دقیقه	**فعالیت های اســـتاد**	**فعالیت های شــاگردان**
	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند بطور مثال: • کی تعوذ راگفته میتواند ؟ • کی گفته میتواندکه مسح چندم حصهٔ سر فرض است؟ • کی میتواندکه تسمیه را بطور درست بخواند؟ • کی(بِسْمِ اللّهِ الرحمن الرَّحِيمِ) را هجاء کرده میتواند؟ بعد از شنیدن جواب ها استاد دربارهٔ عنوان درس جدید پرسان میکند که: سورهٔ فاتحه را میشناسید؟ بعد از آن به درس جدید آغاز میکند و به آواز بلند سورهُ فاتحه را میخواند و شاگردان درس را همراه استاد به آواز بلند میخوانند و درس را بدرقه میکنند، بعداً بطور هجائی میخوانند، بار سوم استاد سورهٔ فاتحه را برایشان روانی تلاوت میکند، بعد از آن برای شاگردان وقت میدهد تا از همدیگر پرسان کنند.	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقه کنند.
خلاصهٔ درس:	بالآخره استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان میگوید و برای آنها میفهماند که خواندن سورهٔ فاتحه(الحمدلله) در هر رکعت نماز واجب است.	به خلاصهٔ درس گوش بدهند.
ارزیابی: ۱۰ دقیقه	باز استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکندکه به درس فهمیده اند یا نه؟ • سورهٔ فاتحه کدام سوره را میگویند؟ • سورهٔ فا تحه را کی از یاد گفته میتواند؟ • کلمات مشکل سورهٔ فا تحه را کی هجاء کرده میتواند: مثلاً: اَلْحَمْدُ للّهِ، رَبِّ الْعَالَمِينَ، نَسْتَعِينُ، الصِّرَاطَ، أنعَمتَ، المَغضُوبِ، وَلاَ الضَّالِّينَ	جوابهای سوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد برای شاگردان کار خانگی میدهدکه درس جدید را در کتابچه های خود بنویسند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس چهاردهم

عنوان: نماز (سورۀاخلاص)

صفحه : ۲۸

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- سورۀ اخلاص را بشناسند.
- سورۀ اخلاص را از یاد خوانده بتوانند.
- کلمات مشکل سورۀ اخلاص را هجاء کرده بتوانند.
- در سورۀ اخلاص زبر، زیر، پیش، شد، ساکن، پیش اشباعی وغیره را بطور درست بدانند.
- در حفظ و از یادکردن سورۀ اخلاص محبت، شوق، و علاقه داشته باشند.

دانش لازمی:

معنی و ترجمۀ بعضی کلمات:

أَحَدٌ: یک و یگانه

الصَّمَدُ: بی نیاز

لَمْ یَلِدْ: کسی را نزاده (اولاد ندارد).

وَلَمْ یُولَدْ: ونه از کسی زاده شده است. (پدر ندارد).

کُفُوًا: سیال، شریک و مثل ندارد.

ترجمۀ سورۀ اخلاص: بگو ای محمد ﷺ که الله ﷻ یک است، الله ﷻ بی نیاز است، به کسی محتاج نیست و تمام مخلوقات به او محتاج هستند، نه کسی را پیدا کرده، و نه ازکسی پیدا شده است و هیچ شریک و مثل ندارد.

فضیلت سورۀ اخلاص:

سورۀ اخلاص در توحید و یگانگی الله ﷻ بهترین سوره است. همیشه کافر ها به الله ﷻ نسبت فرزندان میکردند یهود عزیر علیه السلام را فرزند الله ﷻ میگفتند، و عیسویان یا نصاری عیسی علیه السلام را فرزند الله ﷻ میگفتند، و بعضی اوقات میگفتند که عیسی علیه السلام خودش الله است (العیاذبالله).

مشرکین ملائکه و فرشته ها را دختران الله ﷻ میگفتند و با الله ﷻ شریک گرفته بودند، پس الله ﷻ این سوره را نازل کرد. که الله ﷻ نه فرزند دارد، نه پدر دارد و نه شریک دارد، علماء مینویسند که شریک به سه قسم است:

اول: یا از خودکمتر است، یا از خود بلند تر است، یا با خود برابر است، و الله ﷻ در همین سورۀ اخلاص از هرسه شریک پاک و منزه است و شرک را از خود نفی کرده است، در حالیکه الله ﷻ فرزند ندارد فرزند از خود کمتر است با (لَمْ یَلِدْ)نفی شد و پدر ندارد که از انسان بلند ترست با (وَلَمْ یُولَدْ)نفی شد و نه شریک برابر دارد: که به(وَلَمْ یَکُن لَّهُ کُفُوًا أَحَدٌ)نفی شد پس ثابت شد که الله ﷻ یک است و هیچ شریک و مانند ندارد.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم ، کتابچه، تخته ، تباشیر و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســـــتاد	فعالیت های شـــاگردان
	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگویدکه: • سورهٔ فاتحه راکی خوانده میتواند ؟ • این کلمات:(نعبد، نستعین، المستقیم، أنعمت) را کی هجاء کرده میتواند؟	شـــاگردان در امــور مقدماتی سهم فعـال بگیرند.
درجریان درس: ۲۵ دقیقه	بعد از شنیدن جواب ها استاد دربارهٔ درس جدید معلومات داده و پرسان میکند: آیا سورهٔ اخلاص را میشناسید؟ باز عنوان درس جدید: نماز(سورهٔ اخلاص) را روی تخته نوشته و درس را آغاز میکند، سورهٔ اخلاص را به آواز بلند میخواند و شاگردان به آواز بلند تکرار میکنند بعداً استاد کلمات این سوره را برای شاگردان هجاء میکند، زبر، زیر، پیش ، شد و سکون را برای ایشان نشان داده، یکجا کردن کلمات را هم برایشان نشان میدهد میدهد، بعد از آن برایشان وقت میدهد که از همدیگر پرسان کنند.	درس را بدرقه کنند.
خلاصهٔ درس:	بالآخره استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان کرده و میگویدکه: این سورهٔ اخلاص است، و خواندن این سوره بسیار ثواب دارد، مانند اینکه کسی حصهٔ سوم قرآنکریم را خوانده باشد.	بــه خلاصـــهٔ درس گوش بدهند.
ارزیـــابی ۱۰ دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکندکه به درس فهمیده اند یا خیر؟ • سورهٔ اخلاص کدام سوره را میگویند؟ • سورهٔ اخلاص را کی از یاد خوانده میتواند؟ • کی این کلمات سورهٔ اخلاص:(قل، أحد، الصمد، کفواً) را هجاء کرده میتواند؟	جوابهـای سـوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد برای شاگردان کار خانگی میدهد: تا سورهٔ اخلاص را حفظ کنند.	کارخـانگی خـود را انجام دهند.

درس پانزدهـــم

عنوان: نماز (تسبیحات رکوع)

صفحه : ۳۰

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- تسبیحات رکوع را بشناسند.
- تسبیحات رکوع را بگویند.
- معنای تسبیحات رکوع را بدانند.
- تسبیحات رکوع را یاد بگیرند.
- رکوع را بطور عملی اداء کرده بتوانند.
- با اداء کردن رکوع بطور درست محبت خود را آشکار کنند.

دانش لازمی:

معنی و ترجمهٔ بعضی کلمات:

سبحان: پاک است.

ربی: رب من(پرورش دهندهٔ من).

العظیم: بسیاربزرگ.

وقتیکه به رکوع میرویم میگوییم:(سبحان ربی العظیم) یعنی پاک است آن رب وپرورش دهندهٔ را که از تمام نقصانات و عیب ها منزه است، وباید در وقت رکوع عظمت الله‎ﷻ در قلب های ما بیآید، واین عقیده را هم داشته باشیم که الله‎ﷻ از تمام کائنات، زمینها، کوه ها، دریاها، آسمانها وغیره قدرت دارد و بزرگ است، وصاحب شأن و شوکت است.

الله‎ﷻ چنان قدرت دارد که با یک چشم به هم زدن دنیا را به دیگر رو میگرداند، و اگر اِرادهٔ چیزی و یاکاری را کند، پس به گفتن(کن فیکون) آن کار میشود.

در حدیث شریف آمده است که زمین ها و آسمانها در مقابل کرسی چنان حیثیت دارد مانند اینکه در یک دشت کلان یک حلقه کوچک افتیده باشد و باز کرسی خداوند در مقابل عرش او همینگونه حیثیتی دارد.

مواد مُمد درسی: کست قرائت، چارتها و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه ۵ دقیقه	**فعالیت های اســـتاد**	**فعالیت های شـــاگردان**
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی گفته میتواند که سورهٔ اخلاص کدام سوره است ؟ • سورهٔ اخلاص را کی از یاد خوانده میتواند؟ • این کلمات سورهٔ اخلاص(أَحَدٌ، الصَّمَدُ، لَمْ يَلِدْ، وَلَمْ يُولَدْ،كُفُوًا) را کی هجاء کرده میتواند؟ بعد ازآن عنوان درس جدید: تسبیحات رکوع (سبحان ربی العظیم) را روی تخته مینویسد. چندین مرتبه درس را به آواز بلند تکرار میکنند، و شاگردان با وی تکرار میکنند، بعداً استاد کلمات این سوره را برای شاگردان هجاء میکند، ودر عین حال بطور هجاء هم میخواند باز همین کلمات را ترجمه میکند، و آنها را وقت میدهد که از استاد پرسان کنند، استاد برایشان به بسیار محبت و مهربانی جواب میدهد.	در امـــــــور مقـدماتی سـهم فعال بگیرند. درس را بدرقـــه میکنند.
خلاصهٔ درس	بالآخره استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان کرده و میگوید که: تسبیحات رکوع (سبحان ربی العظیم) یعنی پاک است رب من از تمام نقصانات و عیب ها، یعنی الله ﷻ بر تمام کائنات (زمینها، کوه ها، دریاها، آسمانها...) قدرت دارد، بزرگ است، صاحب شأن، شوکت و دبدبه است.	به خلاصهٔ درس گوش بدهند.
ارزیـابی ۱۰ دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکند که به درس فهمیده اند یا خیر؟ • تسبیحات رکوع کدام است؟ • تسبیحات رکوع را بگوئید. • سبحان چه معنی دارد؟ • ربی العظیم چه معنی دارد؟ • در رکوع (سبحان ربی العظیم) چند مرتبه خوانده میشود؟	جوابهـــــــا را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان باید تسبیحات رکوع را حفظ کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس شانزدهم

عنوان: نماز (سمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبَّنا وَ لَکَ الّحَمْدُ)

صفحه: ۳۲

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- وقت و جای خواندن «سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبّنَا وَ لَکَ الحَمْدُ »را بدانند.
- این را هم بدانند که تنها رَبّنَا وَ لَکَ الحَمدُ عقب امام خوانده میشود.
- در یاد گرفتن درس شوق و محبت آشکار نمایند.

دانش لازمی:

«سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَهُ رَبّنَا وَ لَکَ الحَمْدُ »

ترجمه: الله ﷻ آواز کسی را که حمد و ستایش او را میکند میشنود، پروردگارا! حمد و ستایش مَرتُرا است، یعنی: الله ﷻ صاحب تمام کمالات و صفات خوب است.

(سَمِعَ اللهُ لِمَنْ حَمِدَه) جزء وحصهٔ تسمیع است، و (رَبّنَا وَ لَکَ الحَمدُ) را جزء و حصه تحمید میگویند.

مواد مُمِد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ.

مقدمه ۵ دقیقه	**فعالیت های اســــتاد**	**فعالیت های شـــاگردان**
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • تسبیحات رکوع راکی گفته میتواند ؟ • تسبیحات رکوع چند بار باید خوانده شود؟ • معنای تسبیحات رکوع راکی گفته میتواند؟ بعد از شنیدن جواب استاد عنوان درس جدید را روی تخته مینویسد: (سَمِعَ اللهُ لِمَن حَمِدَه رَبّنَا و لَکَ الحَمدُ) و به آواز بلند میخواند، و شاگردان آنرا با وی تکرار میکنند، بعداً استاد الفاظ تسبیحات رکوع را برای شاگردان هجاء کرده و معنی هم میکند. بعد از آن استاد بالای چند شاگرد درس را میخواند و غلطی آنها را اصلاح میکند. بعداً شاگردان را به دو گروپ تقسیم میکند، یکی آنها «سَمِعَ اللهُ لِمَن حَمِدَه» و دیگر آنها رَبّنَا وَ لَکَ الحَمدُ را باهم هجاء و معنی کنند.	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقـــه کنند.
خلاصۀ درس	استاد خلاصۀ درس را بطور مختصر و به الفاظ آسان برای شاگردان ترجمه میکند، بطور مثال: کسیکه حمد و ثنای الله ﷻ را بگوید الله تعالی آنرا میشنود و قبول میکند، ای پروردگارا! تمام صفات وکمال خاص برای تو است.	بـه خلاصـۀ درس گوش بدهند.
ارزیـــابی ۱۰دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکندکه به درس فهمیده اند یا خیر؟ • وقتیکه انسان از رکوع بلند میشود کدام کلمات را میخواند؟ • معنای «سَمِعَ اللهُ لِمَن حَمِدَه» را بگوئید. • رَبّنَاوَ لَکَ الحَمدُ راترجمه کنید؟ • این کلمات: (سمع، حمد، لک الحمد) را هجاء کنید.	جوابهـای سـوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد برای شاگردان کار خانگی بدهد و بگوید که درس جدید را در کتابچه های خود بنویسند.	کارخـانگی خـود را انجام دهند.

درس هــفدهم

عنوان: نماز (تسبیحات سجده)

صفحه: ۳۴

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- تسبیحات سجده را بصورت درست خوانده بتوانند.
- تسبیحات سجده را خوب بدانند و از یاد بگویند.
- بدانند که الفاظ تسبیحات سجده کدام ها اند.
- تسبیحات سجده را معنی و ترجمه کرده و آنها را حفظ کنند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

رَبی الأعلی: الله ﷻ پرورش دهندهٔ بسیار بلند و اعلی من است.

تسبیحات سجده (سُبحان رَبی الأعلی) یعنی پروردگار من بلند مقام است و از تمام نواقص و عیب ها پاک است.

این تسبیحات در نماز سه، پنج، هفت ویا زیاده مرتبه(طاق) خوانده میشود، ناگفته نماند که این تسبیحات باید از حضور قلب و به بسیار احترام گفته و خوانده شود. در حدیث شریف آمده است: وقتیکه بنده در سجده باشد و پیشانی خود رابر زمین بماند و این تسبیحات را بخواند، در ین حالت به الله ﷻ بسیار قریب و نزدیک است، چرا که در سجده آخرین و انتهای درجه عاجزی در نزد الله ﷻ است.

از حضرت حُذَیفه صحابی جلیل القدر رضی الله تعالی عنه روایت است که گفت: من همراه رسول اکرم ﷺ نماز خواندم و رسول الله ﷺ در رکوع (سبحان ربی العظیم) و در سجده (سبحان ربی الأعلی) گفت و وقتیکه آیت (فَسَبِح بِاسمِ رَبکَ الّعَظِیمُ) نازل شد باز نبی کریم ﷺ فرمودند که این را در رکوع بگوئید(سبحان ربی العظیم)، و وقتیکه آیت (سبِّح اِسمِ رَبکَ الّأعلَی) نازل شد باز نبی کریم ﷺ فرمودند که این را در سجده بگوئید، و در بین دو سجده نشستن را جلسه گفته میشود، پس باید درجلسه آنقدر درنگ شود تا بدن استقرار پیدا کند، و این جلسه واجب است.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	**فعالیت های استـــــاد**	**فعالیت های شـــاگردان**
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی گفته میتواند که در وقت بلند شدن از رکوع چه خوانده میشود؟ • جای گفتن(سَمِعَ اللهُ لِمَن حَمِدَه رَبَّنَا و لَکَ الحَمدُ)کجاست؟ • اگر در عقب امام ایستاده باشید از ین دوکلمات : (سَمِعَ اللهُ لِمَن حَمِدَه رَبَّنَا و لَکَ الحَمدُ) کدام آنرا امام میگوید و کدام آن را مقتدیان؟ بعد از آن عنوان درس جدید را معلوم کرده و پرسان میکند:آیا تسبیحات سجده را میشناسید؟ بعداً عنوان درس جدید (تسبیحات سجده) را روی تخته مینویسد: (سبحان ربی الأعلی)، باز این کلمات را به آواز بلند میخواند و شاگردان با وی تکرار میکنند، بعد از آن شاگردان با همدیگر میخوانند، وقتیکه با الفاظ آشنا شدند آنرا برایشان معنی میکند، بعداً برای شاگردان وقت میدهد تا از استاد پرسان کنند و استاد به بسیار مهربانی و محبت برایشان جواب میدهد.	در امـور مقـدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقــــــه میکنند.
خلاصهٔ درس	استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان میگوید: مختصر و خلاصهٔ ترجمهٔ تسبیحات سجده چنین است: (پروردگار اعلی و بلند مقام من الله ﷻ است و از تمام چیز ها بلند مرتبه و بزرگ است، الله ﷻ از هر قسم عیبها و نقصانها پاک و منزه است.	بــه خلاصــهٔ درس گوش بدهند.
ارزیـــابی ۱۰ دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکندکه به درس فهمیده اند یا خیر؟ • آیا تسبیحات سجده را میشناسید ؟ • دریک رکعت چند رکوع و چند سجده است؟ • (سبحان ربی الأعلی) درسجده چند مرتبه خوانده میشود؟ • این خانه خالی را پر کنید: (سبحان .... الاعلی).	جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد از شاگردان میخواهدکه تسبیحات سجده را سه مرتبه در کتابچه های خود بنویسند و ارزیابی کتاب را هم حل کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس هـــجدهم

عنوان: نماز (تشهد)

صفحه: ۳۶

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- تشهد را بشناسند.
- تشهد را بطور درست خوانده بتوانند.
- تشهد را حفظ کنند.
- به یاد گرفتن تشهد شوق و علاقه مندی پیدا کنند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

اَلتَّحِیاتُ لِلّهِ: تمام هدیه ها و تحفه ها(عبادت های قولی و لفظی) خاص برای الله جلّ جلاله است.

الصَّلَواةُ: تمام عبادات بدنی، مانند: نماز، روزه وغیره خاص برای الله جلّ جلاله است.

الطَّیبَاتُ: تمام عبادات مالی خاص از برای الله جلّ جلاله است.

اَلتّحِیاتُ لِلّهِ وَ الصَّلَواةُ وَ الطَّیبَاتُ: یعنی تمام هدیه ها و تحفه ها (عبادت های قولی و لفظی) و تمام عبادات بدنی و مالی همه خاص از برای الله جلّ جلاله است، عبادات بدنی مانند: نماز، روزه، و عبادات مالی مانند: زکات، صدقات، خیرات و غیره میباشد.

عبادات بدنی و مالی هردو مانند: حج، جهاد وغیره است،و این را هم باید بگوئیم که این تشهد را تشهد ابن مسعود مینامند، یعنی نبی کریم صلی الله علیه وآله این تشهد را برای ابن مسعود تعلیم و نشان داده بود، پس خواندن تشهد در قعدۀ اول سنت، و در قعدۀ دوم و آخری واجب است.

مواد ممد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های استـــــاد	فعالیت های شـــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی گفته میتواند که در سجده کدام کلمات خوانده میشود؟ • (سبحان ربی الأعلی) را کی هجاء کرده میتواند؟ • کلمات تسبیح در سجده چند مرتبه خوانده میشود ؟ بعد از شنیدن جوابها استاد دربارهٔ عنوان درس جدید از شاگردان پرسان میکند که آیا تشهد را میشناسید؟ بعداً عنوان درس جدید (تشهد) را روی تخته مینویسد: ودرس را به آواز بلند میخواند و شاگردان با او تکرار میکنند، باز بالای چند شاگرد درس را میخواند تاکه درس خوب فهمیده شود و بعد ازآن کلمات مشکل را برای شاگردان معنی و هجاء کرده بطور هجائی و روانی برای شاگردان بیان میکند. باز شاگردان را به نوبت پیش تخته میخواهد ویک یک کلمه بالای آنها تکرار میکند و برایشان املاء میگوید.	در امـــــــور مقـدماتی سـهم فعال بگیرند. درس را بدرقـه کنند.
خلاصهٔ درس	استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان میگوید: در این درس از کلمات تشهد سه آن ذکر گردیده است، مانند: (اَلتّحِیاتُ لِلّهِ وَ الصَّلَواةُ وَ الطَّیِّبَاتُ)که باید بطور درست حفظ شود.	به خلاصهٔ درس گوش بدهند.
ارزیـــابی ۱۰ دقیقه	استاد محترم باید شاگردان را ارزیابی کندتاکه مطمئن شود : • کلمات ذیل راهجاء کنید: اَلتّحِیاتُ لِلّهِ، وَ الصَّلَواةُ ، وَ الطَّیِّبَاتُ. • کلمات: (اَلتّحِیاتُ لِلّهِ وَ الصَّلَواةُ والطَّیِّبَاتُ) درنماز درکدام حالت خوانده میشود؟ • در نماز نشستن را چه میگویند؟	جوابهای سوالها را بگویند.
کار خانگی: ۵ دقیقه	استاد محترم از شاگردان میخواهدکه درس جدید را در کتابچه های خود بنویسند و ارزیابی کتاب را هم حل کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس نوزدهم

عنوان: نماز (تشهُد)

صفحه: ۳۸

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس جدید را بطور درست خوانده بتوانند.
- درس جدید را هجاء کرده بتوانند.
- درس جدید را بطور هجائی و روانی بدانند.
- معنای درس را در صورت امکان بفهمند.
- با درس محبت داشته باشند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

السّلام : سلامتی کامل

علیک: برتو

النبی: پیام آور(پیغمبر)

ورحمت الله: و رحمت الله ﷻ

و برکاته: و برکات الله ﷻ

(السلام علیک أیهاالنبی و رحمت الله و برکاته). ترجمه: سلامتی باد برتو ای نبی الله ﷻ رحمت و برکات الله ﷻ برتو باد ای محمد ﷺ.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســـتاد	فعالیت های شــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی گفته میتواند که تشهد چیست ؟ • این کلمات (اَلتّحِیاتُ لِلّهِ وَ الصَّلَواةُ وَ الطَّیِبَاتُ) را کی هجاء کرده میتواند؟ بعد از شنیدن جوابها دربارهٔ درس جدید انگیزه و معلومات میدهد. مثلاً: باقی حصهٔ تشهُد چیست؟ بعداً عنوان درس جدید را روی تخته مینویسد و به درس خواندن شروع میکند، درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان با وی تکرار میکنند باز یک یک شاگردان را پیش روی صنف میخواهد و درس را بالای شان میخواند. بعداً بالای چند شاگرد درس را هجاء میکند، بالای چند شاگردان درس را بطور هجائی و بالای چند دیگر بطور روانی میخواند، باز به شاگردان وقت میدهد که از استاد پرسان کنند و استاد بسیار به مهربانی و پیشانی باز جواب میدهد.	در امـور مقـدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقـــــه میکنند.
خلاصهٔ درس	استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان کرده میگوید که: (السلام علیك أیهاالنبی و رحمت الله و برکاته)، یعنی : سلامتی کامل باد بر تو ای پیغمبر علیه السلام و همچنان بر او باد رحمتها و برکات الله ﷻ.	بــه خلاصــهٔ درس گوش بدهند.
ارزیـــابی ۱۰دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکندکه به درس فهمیده اند و یا خیر؟ • آیا تشهد را میشناسید ؟ • تشهُد در کدام حالت خوانده میشود؟ • این خانه خالی ها را پرکنید: (السلام .... أیهاالنبی و .... و برکاته).	جوابهای سـوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	باید شاگردان درس را در کتابچه های خود سه مرتبه بنویسند و این کلمات (السلام، علیك، أیهاالنبی، رحمت الله و برکاته) را هجاء کرده و از ملا امام مسجد خود پرسان کنند که در (برکاته) ضمیر (ه) به کی راجع شده است؟	کارخانگی خـود را انجام دهند.

درس بیستم

عنوان: نماز (باقی مانده حصهٔ تشهد)

صفحه: ۴۰

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را بطور درست خوانده بتوانند.
- بدانند که این هم باقی مانده تشهُد است.
- کلمات درس جدید را هجاء کرده بتوانند.
- کلمات درس جدید را نوشته کرده بتوانند.
- با هر درس شوق و علاقهٔ محکم و استوار داشته باشند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

اَلسّلَامُ علینا: سلامتی باد برما مسلمانها،

عبادالله: بنده گان الله ﷻ،

الصَّالِحِین: نیکان.

اَلسّلَامُ عَلَینَا وَ عَلی عِبادِالله الصَّالِحِین، ترجمه: سلامتی باد بر ما و بر تمام بنده گان نیک الله ﷻ.

در حدیث شریف آمده است وقتیکه همین کلمات را میخوانیم بر تمام بنده گان الله ﷻ سلام تقدیم نمودیم.

مواد ممد درسی: کتاب درس‌ی، قلم کتابچه، تباش‌ی‌ر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

	فعالیت های استاد	فعالیت های شاگردان
مقدمه ۵ قیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی میتواند که تشهد را از یاد بخواند ؟ • کی گفته میتواند که اَلتّحِیاتُ به چه گفته میشود؟ • کی گفته میتواند که **مراد** از **الصَّلَواةُ** وَ **الطَّیِّبَاتُ** در ین جا چه است؟ باز دربارهٔ عنوان درس جدیدپرسان میکند: تشهد را تا کدام حصه خوانده ایم؟	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعداز شنیدن جواب استاد درس جدید را آغاز میکند و درس را به آواز بلند میخواند، وشاگردان با وی تکرار میکنند، بعداً استاد در بارهٔ کلمات جدید معلومات میدهد، درس را معنی و هم هجاء میکند، بعد از آن در بارهٔ بعضی کلمات از شاگردان پرسان میکند، و در بارهٔ حرکات بعضی کلمات هم به شاگردان معلومات میدهد، باز درس را بالای یک یک شاگردان میخواند و آنها را به اشتباهات شان متوجه میسازد وآنرا اصلاح میکند.	درس را بدرقه میکنند.
خلاصهٔ درس	بالآخره استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان میکند، بطور مثال: معنای **اَلتّحِیاتُ**: هدیه ها و تحفه ها، و مراد از آن: عبادت های قولی بوده و مراد از الصلوات: عبادت های بدنی و از الطیبات عبادت های مالی است.	به خلاصهٔ درس گوش بدهند.
ارزیابی ۱۰دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکندکه به درس فهمیده اند یا خیر؟ • کلمهٔ التحیات را هجاء کنید. • کلمهٔ **الصلاة** را معنی کنید. • کلمهٔ الطیبات را هجاء و هم معنی کنید.	جوابهای سوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان باید این درس را در کتابچه های خود بنویسند .	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس بیست و یکم

عنوان: نماز (باقی مانده حصهٔ‌آخری تشهد)

صفحه: ۴۲

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- حصهٔ‌آخری تشهد را بطور درست خوانده بتوانند.
- کلمات درس جدیدرا هجاء کرده بتوانند.
- حصهٔ آخری تشهد را از یاد خوانده بتوانند.
- معنای حصهٔ آخری تشهد را بفهمند.
- با کلمات تشهد علاقهٔ خود را آشکار کنند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

أشهد: گواهی و شهادت میدهم، لا إله إلا الله: نیست معبود بر حق بجزء الله ﷻ.

محمداً عبده و رسوله: محمد ﷺ بندهٔ الله ﷻ و رسول وی است.

(أَشْهَدُ أن لّا إلهَ إِلّا اللهُ وَ أَشْهَدُ أنَّ مُحَمَّداً عَبدُهُ وَ رَسُولُهُ)

ترجمه: گواهی و شهادت میدهم که نیست معبود بر حق بجزء الله ﷻ و محمد ﷺ بندهٔ الله ﷻ و رسول وی است.

نبی کریم ﷺ فرموده است: کسیکه کلمهٔ شهادت را بخواند، بلند میرود تا که به عرش الله ﷻ برسد.

بناءً وقتیکه شخصی به أشهد أن لا إله برسد، باز انگشت شهادت خود را بلند کند، و بعد از إلا الله دوباره پایان کند، البته این طریقهٔ سنت است، طریقهٔ آن این است که انگشت کلان و در میانی باهم حلقه شوند و انگشت شهادت بلند میشود.

خواست وتقاضای «أَشْهَدُ أن لّا إلهَ إلّا اللهُ» اینست که هر عمل انسان باید خاص برای الله ﷻ باشد، خواست وتقاضای وَ أَشْهَدُ أنَّ مُحَمَّداً عَبدُهُ وَ رَسُولُهُ خلوص متابعت رسول الله ﷺ است.

خلاصه اینکه هر فعل و عمل انسان باید خاص برای رضای الهی بوده، و همچنان مطابق سنت رسول الله ﷺ باشد، و اگر عمل انسان مطابق سنت رسول الله ﷺ نباشد پس آن عمل مردود میباشد.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه	فعالیت های اســــتاد	فعالیت
۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • این کلمات راکی هجاء کرده میتواند؟ • این کلمات راکی بطور هجائی و روانی خوانده میتواند؟ بعد از شنیدن جواب استاد در بارهٔ عنوان درس جدید از شاگردان پرسان میکند که حصهٔ آخری تشهد چیست؟ باز بعد از شنیدن جواب استاد عنوان درس جدید را در تخته مینویسد و درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان با وی تکرار میکنند، بعداً یک شاگرد را پیش تخته میخواهد و کلمهٔ شهادت را بالای ایشان تکرار میکند تاکه در ذهن شان جای بجای شود، و در آخر شاگردان را متوجه میسازد که کلمهٔ طیبه وکلمهٔ شهادت را تلفظ کنند و در بین هردو فرق کرده و بدانند که باهم چه فرق دارند؟ در کلمهٔ طیبه:(لا إله إلا اللهُ محمدٌ رسول الله) در محمد دال پیش دارد، اما در کلمهٔ شهادت: (أشّهَدُ أن لّا إلهَ إلّا اللهُ وَ أشّهَدُ أنَّ مُحَمَّداً عَبدُهُ وَ رَسُولُهُ) در محمداً دال دو زبر دارد، چرا که کلمهٔ (أن) در کلمهٔ شهادت داخل شده، و در کلمهٔ طیبه (أن) داخل نشده است.	در امور مقـدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقـــه میکنند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه		
خلاصهٔ درس	بالآخره استاد خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان میکند، طور مثال: بخش آخری تشهد: (أشّهَدُ أن لّا إلهَ إلّا اللهُ وَ أشّهَدُ أنَّ مُحَمَّداً عَبدُهُ وَ رَسُولُهُ) میباشد.	بـه خلاصـهٔ درس گوش بدهند.
ارزیـــابی ۱۰ دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی کرده میگوید که: • کلمهٔ طیبه وکلمهٔ شهادت باهم چه فرق دارند؟ • درکدام کلمه حرف دال محمد زبر و در کدام کلمه پیش دارد؟	جوابهـای ذیـل را بگویند.
کار خانگی ۵دقیقه	استاد برای شاگردان میگوید که کلمهٔ طیبه و کلمهٔ شهادت را در کتابچه های خود بنویسند و حرکات(زبر، زیر، پیش، شد و سکون) بدهند.	کارخـانگی خـود را انجام دهند.

اَلتّحِیاتُ لِلّهِ وَ الصَّلَواةُ وَ الطَّیِّبَاتُ اَلسَلامُ عَلَیکَ أیُهَاالنَّبیُ وَ رَّحمَتُ اللهِ وَبَرکاتُهُ اَلسّلَامُ عَلَینَا وَ عَلی عِبادِاللهِ الصَّالِحِینَ أشّهَدُ أنَ لِا إلهَ إلَا اللهُ وَ أشّهَدُ أنَّ مُحَمَّداً عَبدُهُ وَ رَسُولُهُ.

یعنی: تمام هدیه ها و تحفه ها (عبادت های قولی و لفظی) و تمام عبادات بدنی و مالی همه خاص از برای الله ﷻ است، سلامتی باد برتو ای نبی الله رحمت و برکات الله ﷻ برتو باد ای محمد ﷺ. سلامتی باد بر ما و بر تمام بنده گان نیک الله ﷻ ، گواهی و شهادت میدهم که نیست معبود بر حق بجزء الله ﷻ و محمد ﷺ بندهٔ الله ﷻ و رسول وی است.

درس بیست و دوم

عنوان: نماز (درود شریف)

صفحه: ۴۴

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درود شریف را در نماز بطور درست خوانده بتوانند.
- درود شریف را هجاء کرده بتوانند.
- معنای درود شریف را بفهمند.
- درود شریف را حفظ کرده و بنویسند.
- با خواندن درود شریف لذت ببرند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

اَللهُمَ: ای الله جَلَّ جَلالُهُ.

صَلِ: رحمت و درود بفرست،

عَلی: به،

آل: خاندان،

اِنکَ حَمِیدُ مَّجِید: بتحقیق تو توصیف کرده شده و بزرگ هستی . کَماصَلَّیتَ: مانند اینکه رحمت کرده بودی.

اَللهُمَ صَلِ عَلی مُحَمّدٍ وَ عَلی آلِ مُحَمَّدٍ کَماصَلَّیتَ عَلی اِبراهِیمَ وَ عَلی آلِ اِبراهِیمَ اِنَکَ حَمِیدُ مَّجِید.

ترجمه: ای الله جَلَّ جَلالُهُ درود و رحمت های خود را نازل کن بر حضرت مُحَمَّدٌ ﷺ و بر اهل حضرت مُحَمَّدٌ ﷺ مانند اینکه رحمت ها را نازل کرده بودی بر حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَام بر اهل و خاندان حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَام، بتحقیق الله جَلَّ جَلالُهُ صفت کرده شده است و بسیار بزرگ است، این درود شریف را درود ابراهیمی میگویند، وقتیکه این آیت نازل شد:(إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ ۚ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا) سورة الأحزاب ، آیت ۳۳ .

ترجمه: یعنی الله و فرشته های الله بر نبی کریم ﷺ درود می فرستند. درود بفرستید، وکاملاً تسلیم او(الله جَلَّ جَلالُهُ) باشید، باز صحابهٔ کرام رضی الله عنهم پرسان کردند که ما بالای تو چطور درود بگوئیم؟

بعداً نبی کریم ﷺ این درود شریف رانشان داد، در تمام عمر یک مرتبه خواندن درود شریف واجب بوده و تکرارآن سنت است، وقتیکه نام مبارک حضرت مُحَمَّدٌ ﷺ گرفته شود و شنیده شود، باز بالای حضرت مُحَمَّدٌ ﷺ درود فرستاده نشود، حضرت مُحَمَّدٌ ﷺ در بارهٔ وی دعای هلاکت کرده است. و در حدیث دیگر آمده است: (**من صلی علی واحدة صلی الله علیه و ملائکته سبعین صلاة**)، یعنی نبی کریم ﷺفرموده است: کسیکه یکمرتبه بالای من درود بگوید، الله جَلَّ جَلالُهُ و ملائکه های الله جَلَّ جَلالُهُ بر او هفتاد مرتبه درود میگویند. رواه احمد بن حنبل رحمه الله من حدیث عبدالله ابن عمررضی الله عنهما .

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســــتاد	فعالیت های شــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی میتواند کلمۀ شهادت را بخواند؟ • کی میتواند کلمۀ شهادت را هجاء کند؟ • کلمۀ شهادت را کی ترجمه کرده میتواند؟ بعداز آن استاد در بارۀ درس جدید پرسان میکند که: آیا درود شریف را یاد دارید؟ بعداً استاد درود شریف را روی تخته مینویسد و درس را آغاز میکند، و به آواز بلند میخواند و شاگردان با وی تکرار میکنند، باز بالای چند شاگرد درس را میخواند، و همچنان هجاء هم میکند، و حرکات(زبر، زیر، پیش، شد، سکون، زبر و زیر اشباعی که به دهن پُر خوانده میشود) برای شاگردان نشان میدهد.	در امـور مقـدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقــــه میکنند.
خلاصۀ درس	بالآخره استاد خلاصۀ درس را برای شاگردان بیان میکند، طور مثال: درتمام عمر یک مرتبه درود شریف را خواندن واجب و تکرارآن سنت است.	به خلاصۀ درس گوش بدهند.
ارزیــابی ۱۰ دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگوید: • درود شریف را کی از روی کتاب خوانده میتواند؟ • درود شریف را بطور هجائی و روانی بخوانید.	جوابهــای ســوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد برای شاگردان میگوید که درود شریف را در کتابچه های خود بنویسند و حرکات(زبر، زیر، پیش، شد و سکون) بدهند.	کارخــانگی خــود را انجام دهند.

درس بیست و سوم

عنوان: نماز (بخش باقی مانده و آخرین درود شریف)

صفحه: ۴۶

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درود شریف را از روی کتاب بخوانند.
- درود شریف را از یاد بخوانند.
- کلمات درود شریف را هجاء کرده بتوانند.
- معنای درود شریف را بدانند.
- فضیلت درود شریف را بدانند.
- با درود شریف محبت پیداکنند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

اَللّٰهُمَ بارک : ای الله ﷻ برکت بده،

کما بارکت: مانند اینکه برکت داده و عطا کرده ای.

اَللّٰهُمَ بَارَک عَلی مُحَمّدٍ وَ عَلی آلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکتَ عَلی اِبراهِیمَ وَ عَلی آلِ اِبراهِیمَ اِنَکَ حَمِیدُ مَّجِید.

ترجمه: ای الله ﷻ برکت بده بر حضرت محمد ﷺ و بر اهل محمد ﷺ، چنانکه برکت داده و عطا کرده ای بر حضرت ابراهیم عليه السلام و بر خاندان ابراهیم عليه السلام، به تحقیق الله ﷻ صفت کرده شده بسیار بزرگ است.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســـتاد	فعالیت های شـــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی گفته میتواند که درود شریف در نماز کدام است؟ • درود شریف راکی از یاد خوانده میتواند؟ • این کلمات درود شریف « اَللّهُمَ، صَلِ، مُحَمّدٍ، كَماصَلَّيتَ، آلِ» راکی هجاء کرده و نوشته کرده میتواند؟ بعداز شنیدن جواب استاد توجۀ شاگردان را به درس جدید میگرداند و از شاگردان دربارۀ عنوان درس جدید پرسان میکند که: درنماز بخش اول درود شریف با بخش دوم آن چه فرق دارد، واضح سازید؟ بعداً استاد درس جدید را روی تخته مینویسد و درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان با وی تکرار میکنند، باز شاگردان را به دو گروپ تقسیم میکند، تا که از همدیگر پرسان کنند، و با همدیگر دربارۀ درس بحث کنند و مشکلات خود را حل کنند.	در امــور مقــدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقـــــه میکنند.
ارزیـــابی ۵ دقیقه	استاد محترم شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگوید که: • بخش دوم درود شریف در نماز را بخوانید. • بخش اول درود شریف و بخش دوم درود شریف باهم چه فرق دارد؟ • درود شریف را کی از یاد خوانده میتواند؟ • ارزیابی کتاب را حل کنید.	جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵دقیقه	استاد برای شاگردان میگوید که بخش دوم درود شریف را در کتابچه های خود بنویسند و حرکات(زبر، زیر، پیش، شد و سکون) بدهند.	کارخانگی خـود را انجام دهند.

اَللهُمَ صَلِ عَلی مُحَمّدٍ وَ عَلی آلِ مُحَمَّدٍ کَماصَلَّیتَ عَلی اِبراهِیمَ وَ عَلی آلِ اِبراهِیمَ اِنَکَ حَمِیدُ مَّجِید، اَللهُمَ بَارَک عَلی مُحَمّدٍ وَعَلی آلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَکتَ عَلی اِبراهِیمَ وَ عَلی آلِ اِبراهِیمَ اِنَکَ حَمِیدُ مَّجِید.

ترجمه: ای الله ﷻ درود و رحمت های خود را نازل کن بر حضرت محمد ﷺ و بر اهل محمد ﷺ مانند اینکه رحمت ها کرده بودی بر حضرت ابراهیم علیه السلام و بر خاندان و اهل ابراهیم علیه السلام، یقیناً الله ﷻ صفت کرده شده بسیار بزرگ است، ای الله ﷻ برکت بده بر حضرت محمد ﷺ و بر اهل محمد ﷺ، چنانکه برکت عطاکردی برحضرت ابراهیم علیه السلام و برخاندان ابراهیم علیه السلام، بتحقیق الله ﷻ صفت کرده شده است بسیار بزرگ است.

درس بیست وچهارم

عنوان: دعاء و سلام

صفحه: ۴۸

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- دعاء و سلام درنماز را بطور درست بخوانند.
- دعاء و سلام را هجاء کرده بتوانند.
- معنای دعاء و سلام را بدانند.
- دعاء و سلام را ازیاد بخوانند.
- با دعاء و سلام رابطه و محبت داشته باشند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

ربنا: ای پروردگارما،

آتنا: عطا کن برای ما،

حسنة: نیکی، قنا: نگهداری کن ما را،

النار: ازآتش دوزخ.

(**اَللّهُمَ رَبَّناَ آتِنَا فِی الدُّنیَا حَسَنَةً، وَ فِی الآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِناَ عَذابَ النَّارَ**).

ترجمه: ای الله ﷻ و پرورش دهندهٔ ما، عطاکن برای ما نیکی در دنیا(زندگی خوب) و نیکی در آخرت(جنت)، حفظ کن و نگهدار ما را از آتش دوزخ.

این دعا را نبی کریم ﷺ بسیار افضل و بهتر معرفی کرده است، چرا که این دعا بسیار دعای کوتاه و پرمعنی است، همچنان دنیا و آخرت هر دو در این دعاء ذکر شده است، و این دعاء را نبی کریم ﷺ بیشتر اوقات می خواندند.

(**اَلسَلَامُ عَلَیکُم وَرَحّمَةَ الله وبرکاته**)، ترجمه: سلامتی باشد برای شما ، رحمت وبرکات الله ﷻ باد برشما.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

	فعالیت های استاد	فعالیت های شاگردان
مقدمه ۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی درود ابراهیمی را درنماز خوانده میتواند؟ • کی درود شریف را بطور هجائی خوانده میتواند؟ • کی درود شریف را بطور روانی میخواند؟ بعداً استاد دربارۀ عنوان درس جدید از شاگردان پرسان میکند و میگوید که: درآخر نماز بعد از سلام دادن کدام دعاء، خوانده میشود؟	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعداز شنیدن جواب استاد عنوان درس جدید(دعاء و سلام) را روی تخته می نویسد ودرس را آغاز میکند، درس را به آواز بلند میخواند وشاگردان با وی درس را به آواز بلند خوانده و تکرار میکنند، بعد از آن استاد به نوبت درس را بالای شاگردان میخواند و بالای بعضی آنها هجاء می کند، مکرراً استاد درس را بطور بسیار ساده و آسان ترجمه کرده و شاگردان را به چند گروپ تقسیم میکند و هر گروپ از همدیگر پرسان میکنند، مسابقه نموده و باهم بحث میکنند.	درس را بدرقه میکنند.
ارزیابی ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی دعاء نماز را بطور هجائی و روانی خوانده میتواند. • کی دعاء نماز را ازیاد خوانده میتواند. • بعد از ختم نماز کدام سلام خوانده میشود؟ • ارزیابی کتاب را حل کنید.	جوابهای سوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان باید این درس را در کتابچه های خود بنویسند .	کارخانگی خود را انجام دهند.

دعاء: **اَللّٰهُمَ رَبَّنَآ آتِنَا فِی الدُّنیَا حَسَنَةً، وَ فِی الّآخِرَةِ حَسَنَةً وَ قِنَا عَذابَ النَّارِ.**

ترجمه: ای الله ﷻ و پرورش دهندۀ ما ، عطاکن برای ما نیکی در دنیا(زندگی خوب) و نیکی در آخرت(جنت)و نگهدار و حفظ کن ما را از آتش دوزخ.

سلام: (**اَلسَّلَامُ عَلَیکُم وَرَحّمَةُ الله وبرکاته**)، ترجمه: سلامتی باشد برای شما ، رحمت وبرکات الله ﷻ باد برشما.

درس بیست وپنجم

عــــــنوان: احترام پدر و مادر

صفحه: ۵۰

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- کلمات درس را هجاء کرده بتوانند.
- همرای پدر و مادر محبت داشته باشند و احترام کنند.
- به نصیحت پدر و مادر عمل کنند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

احترام: قدر و عزت،

عمل: کار،

احترام پدر و مادر: پدر و مادر اساس و اصلیت اولاد را آشکار میکند، و آنها پرورش دهندهٔ مجازی اولاد میباشند، والدین همیشه و تمام عمر بخاطر راحت وآرامی اولاد شان کار کرده و تمام مشکلات را برداشت میکنند، بطور خاص پدر و مادر برای اولاد شان بسیار تلخیها، و قسما قسم تکالیف و مشکلات را برداشت میکنند و میبینند، بخاطر همین زحمات وتکالیف نبی کریمﷺ در بارهٔ حقوق پدر و مادر بسیار تأکید کرده است، ازابی سعید رضی الله عنه روایت شده است که:

أن رجلاً قال یا رسول الله ﷺ أی الوالدین أعظم حقاً؟

قال : «التی حملت بین الجنبین وارضعت بالثدیین و حضنت علی الفخذین و فدته بالوالدین».

ترجمه: ابن سعید رضی الله عنه میگوید که یک نفر پیش رسول الله ﷺ آمده و گفت که: یارسول اللهﷺ در والدین حق کدام آن زیاد است؟ نبی کریمﷺ فرمودند: حق آن کس زیاد است که طفل را درشکم خود حمل میکند و بار دار میشود، واز داخل سینه های خود برایش شیر میدهد و در زانو و بغل خود طفل را پرورش میدهد، و از پدر و مادر خود طفل را زیاد ترجیح میدهد و بسیار خوب میبیند.

درحدیث دیگر آمده است که یک نفر پیش نبی کریمﷺ آمده و خواست که به جهاد برود، نبی کریمﷺ برایش گفت: آیا پدر و مادر تو زنده است؟ گفت بلی ! باز نبی کریمﷺ برایش فرمود: پس تو خدمت پدر و مادر خود را کن، و همین برایت جهاد است.

و در حدیث دیگر آمده است که نبی کریمﷺ فرموده است: به پدر و مادر تان خدمت کنید، و با ایشان نیکی نموده، حقوق ایشان را اداء کنید، اگرکه با شما ظلم هم کرده باشند، و این سخن را سه دفعه تکرار کردند، حقوق پدر و مادر باید اداء کرده شود اگر که کافر هم باشند.

الله تعالی فرموده است: و رب تو فرمان داده است که عبادت کس دیگری را نکنید، مگر تنها عبادت الله جل جلالهرا ، با پدر و مادر خود نیکی کنید، اگر یکی از آن دو(والدین)، و یا هر دوی آنها، به سن پیری برسند، کمترین اهانتی به آنها روا مدار، و بر آنها فریاد مزن، و گفتار لطیف و سنجیده و بزرگوارانه به آنها بگو، و بالهای تواضع خویش را از محبّت و لطف در برابر آنان فرود آور، و باز این دعا را برایشان کنید: «پروردگارا! همان‌گونه که آنها مرا در طفولیت به بسیار شفقت و مهربانی تربیت و پرورش کردند، مشمول رحمتشان قرار ده!» سورهٔ اسراء آیت۲۲-۲۳.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســـتاد	فعالیت های شـــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه خلاصهٔ درس	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی دعای نماز را خوانده میتواند؟ • بعد از ختم نماز الفاظ سلام را کی گفته میتواند؟ بعد از شنیدن جوابها استاد در بارهٔ عنوان درس جدیدپرسان میکند و میگوید که: آیا قدر و احترام پدر و مادر لازمی و ضروری است؟ بعد از شنیدن جواب سوال، استاد عنوان درس جدید(احترام پدرو مادر) را روی تخته مینویسد، درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان با استاد درس را بدرقه می کنند، باز استاد به نوبت از هر شاگرد میخواهد که در پیش روی صنف آمده و درس را به آواز بلند بخوانند، استاد همرای شاگردان بسیار کوشش میکند، آنها را تشویق میکند تا در درسهای شان زحمت بکشند، بعداً کلمات: (نصیحت، ادب، احترام) را برایشان هجاء میکند و از شاگردان میخواهد این کلمات را روی تخته بنویسند.	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقه میکنند.
ارزیابی ۱۰ دقیقه	استاد بعد از ختم درس خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: باید همرای پدر و مادر خود محبت داشته باشیم، به نصیحت آنها گوش دهیم، به آنها احترام داشته باشیم و بدون خوشحالی آنها دیگر کار نکنیم.	به خلاصهٔ درس گوش دهند.
کار خانگی	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگوید که: • احترام پدر و مادر چرا لازم است؟ • چطور باید همراه پدر و مادر خود رفتار و معامله کنیم؟ • آیا حقوق مادر زیاد است و یا از پدر؟	جوابها را بگویند.
۵ دقیقه	شاگردان باید این درس را در کتابچه های خود بنویسند و خالیگاه های این درس را در کتابچه های خود حل کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس بیست وششم

عـــــــنوان: احترام استاد

صفحه: ۵۲

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- کلمات درس را نوشته کرده بتوانند.
- بدانند که بعد از پدر و مادر، استاد لایق احترام است.
- بدانند که استاد به فایدۀ ما کار میکند.
- ما باید قدر و عزت استادان خود را بکنیم و هر کار را به اجازۀ ایشان انجام دهیم.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

عزت : قدر و احترام

احترام استاد: در درس گذشته گفتیم که پدر و مادر تربیۀ بدنی اولاد خود را میکنند، و اما استاد تربیۀ روحی آنها را میکند، و روح نسبت به بدن اصل است، اگر روح در بدن نباشد، پس بدن بدون روح معنی ندارد و مرده شمرده میشود.
و در بارۀ احترام معلم نبی کریمﷺ میفرماید: (إنما بعثت معلماً)، یعنی: من بحیث معلم و استاد فرستاده شده ام، پس معلوم شدکه معلم و ظیفۀ پیغمبر را انجام میدهد، و در حدیث دیگر فرموده است:(اذا اراد الله بعبدخیراً یفقهه).

ترجمه: وقتیکه الله ﷻ ارادۀ خیر را به یک بنده کرد، او را معرفت و علم میدهد، و در دیگر حدیث آمده است که آن را در دین علم و معرفت میدهد.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

	فعالیت های استاد	فعالیت های شاگردان
مقدمه ۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی گفته میتواند که حقوق پدر و مادر پیش است یا از استاد ؟ • اگر پدر و مادر کسی کافر باشد آیا احترام آنها بالای اولاد لازم است ویا خیر؟	در امور مقدماتی سهم فعال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از شنیدن جوابها از شاگردان میپرسد که: آیا پدر معنوی خود را میشناسید؟ بعد از شنیدن جواب سوال، عنوان درس جدید(احترام استاد) را روی تخته مینویسد، درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان با استاد درس را بدرقه می کنند، باز به نوبت از یک یک شاگرد میخواهد که در پیش روی صنف آمده و درس را به آواز بلند بخواند و کلمات مشکل را هجاء کند بعداً از شاگردان میخواهد که هرکلمهٔ درس راهجاء کرده و بنویسند.	درس را بدرقه میکنند.
خلاصهٔ درس	استاد بعد از ختم درس خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: استاد پدر معنوی است، پس بر ما لازم است که استاد را احترام کنیم و با ایشان محبت داشته باشیم، بدون اجازهٔ استاد کدام کار نکنیم، به نصیحت ها و درس های استاد گوش دهیم و به آنها عمل کنیم.	به خلاصهٔ درس گوش دهند.
ارزیابی ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگوید که: • چرا احترام استاد بر ما لازم است؟ • نام معلم به کی گفته شده و یا داده شده است؟ • آیا استاد حق زیاد دارد و یا پدر ؟ • آیا استاد پدر معنوی است و یا حقیقی؟	جوابهای سوالها را بگویند.
کارخانگی ۵ دقیقه	استاد ازشاگردان میخواهد که این درس را در کتابچه های خود بنویسند و خالیگاه های این درس را در کتابچه های خودحل کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس بیست وهفتم

عنوان: راست گفتن

صفحه: ۵۴

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- فایدهٔ راست گفتن را بدانند.
- بدانند که دروغ گفتن گناه است.
- همیشه راست، بگو یند و از دروغ گفتن اجتناب و پرهیز کنند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

گناه: کار خلاف شرع کردن را گناه گویند.

راست گفتن : صفت خوب و نیک انسان، و راست گفتن همیشه سبب نجات و خلاصی انسان میشود.

الله متعال میفرماید:(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ) سورهٔ التوبه،آیت [۱۱۹].

ترجمه: ای مؤمنان از الله ﷻ بترسید و با مردمان راستگو رفیق شوید، یعنی مسلمان باید با مردمان نیک و راستگو زنده گی کنند و نه با دروغگویان، واز نبی کریم ﷺ پرسان کرده شد که: آیا شده میتواند که یک نفر ترسو باشد، جهاد کرده نتواند و مؤمن هم باشد. نبی کریم ﷺ فرمودند: بلی، بازپرسیدندکه آیا شده میتواند که یکنفر بخیل و شوم باشد و مؤمن هم باشد؟ نبی کریم ص فرمودند بلی، باز پرسیدند که آیا شده می تواند که یک نفر دروغ گوید و مؤمن هم باشد؟ باز نبی کریم ﷺ فرمودند: اینطور شده نمیتواند، پس معلوم شد که راست گفتن چقدر یک صفت خوب و نیک است، کسیکه به دروغ گفتن مشهور شود و اگر راست هم بگوید، پس هیچکس به سخن و حرفش یقین و باور نمیکند.

الله ﷻ میفرماید: وقتیکه به شاهدی و گواهی دادن حاضر شدید باید راست بگوئید اگر چه این شاهدی به ضرر خود تان والدین و خویشاوندان تان باشد و به زیان شما هم تمام شود، اگر این شاهدی دربارهٔ پول دار باشد یا غریب.

لحاظ هیچ کس را نکنید و بخاطر الله ﷻ شاهدی بدهید و به حق فیصله کنید، چراکه الله ﷻ از شما کرده هم خیرخواه اوست یعنی بخاطر خیر خواهی نفسهای خود، عدالت را ترک نکنید و دروغ نگوئید.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	**فعالیت های اســـــتاد**	**فعالیت های شـــاگردان**
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگویدکه: • آیا پدر معنوی را میشناسید؟ • چرا احترام استاد لازم است؟ بعداز شنیدن جوابها استاد در بارهٔ عنوان درس جدیدپرسان میکند و میگوید که: آیا خلاصی و نجات یک انسان به راست گفتن است ویا به دروغ گفتن؟ بعد از شنیدن جواب سؤال، عنوان درس جدید(راست گفتن) را روی تخته مینویسد، درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان درس را بدرقه می کنند، باز به یک یک شاگرد میگویدکه درس را از روی کتاب به آواز بلند بخوانند، و بعضی کلمات را هجاء کنند، بعداً شاگردان را وقت میدهد که دربارهٔ درس پرسان کنند، باز استاد بعضی کلمات را مانند: (راست، محبت، همیشه، دروغ) را به شاگردان املاء میگوید.	در امـور مقـدماتی سهم فعال بگیرند. درس را بدرقـــــه میکنند.
خلاصهٔ درس	استاد بعد از ختم درس خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: راست گفتن سبب خلاصی و نجات انسان میشود، و اما دروغ گفتن سبب هلاکت و تباهی وی میگردد، باید همیشه راست بگوئیم، اگر که به زیان ما هم باشد، اگرکسی به دروغ مشهور شود باز سخن راست وی را هم کسی قبول نمیکند.	بــه خلاصـهٔ درس گوش دهند.
ارزیـــابی: ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگویدکه: • اگر در یک جای خطر مرگ باشد و تو در آنجا دروغ بگوئی روا است و یا نا روا؟ • آیا راست گفتن در اجتماع و خانواده قدر دارد؟	جوابهای سوالها را بگویند.
کارخانگی ۵ دقیقه	شاگردان باید درس جدید را در کتابچه های خود بنویسند، و خانه خالی ها و ارزیابی این درس را در کتابچه های خودحل کنند.	کارخانگی خود را انجام دهند.

درس بیست وهشتم

عــنوان: امانت داری

صفحه: ۵۶

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- درس را بنویسند.
- کلمات درس را هجاء کنند.
- فواید امانتداری را بدانند .
- بدانند که امانت داری نشانۀ مسلمان است.

دانش لازمی: معنای بعضی کلمات:

امانتداری: امانت را حفظ کردن،

مثال: بطور نمونه.

امانت داری: دربارۀ امانت داری نبی کریمﷺ فرموده است: (**لاإيمان لمن لا امانة له** ......) یعنی کسیکه امانت را مراعات نکند، ایمان هم ندارد، و در حدیث دیگری نبی کریمﷺ فرموده است : (المؤمن من أمنه الناس)، یعنی: مؤمن آن کسی است که مردم او را امین و امانتدارگویند، الله تعالی میفرماید:(إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا). سورۀ النسأ، آیت ۵۸.

ترجمه: بتحقیق الله ﷻ بر شما حکم کرده است که امانت ها را به صاحبانش برسانید و بسپارید.
در حدیث دیگری نبی کریمﷺ فرموده است : (**أدالأمانة إلى من ائتمنک ولاتخن من خانک**)، یعنی: امانت را به اهل آن بسپارید، و اگرکسی با تو خیانت کرد، همرایش خیانت مکن. و در حدیث دیگری نبی کریمﷺ از نشانه های منافقین این را هم ذکر کرده اند: کسیکه امانت را خیانت میکند.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه	فعالیت های اســــتاد	فعالیت
۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی گفته میتواندکه راست گفتن چه فایده دارد؟ • کلمات درس گذشته: (همیشه، دروغ، گناه، راستی، مردم)را کی هجاء کرده میتواند؟ بعد از شنیدن جوابها استاد در بارهٔ عنوان درس جدید پرسان میکند و میگوید که: امانت را باید به کی بسپاریم؟	شـــاگردان در امور مقـدماتی ســـهم فعـــال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعد از شنیدن جواب سوال، عنوان درس جدید(امانت داری) را روی تخته می نویسد، درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان با استاد درس را بدرقه می کنند، باز به یک یک شاگرد میگوید که درس را از روی کتاب به آواز بلند بخواند، و بعضی کلمات را مانند:(مسلمان، امانتداری، سخن، صاحب و نمونه) را هجاء کند. بعداً یک شاگرد را پیشروی تخته میخواهد و یک کلمه را برایش املاء میگوید، تا همراه املاء آشنا شود، بازهم استاد برای شاگردان درس را تکرار میکند، کلمات را هجاء کرده و برایشان معنی و ترجمه میکند و روی تخته مینویسد تا که شاگردان به تلفظ آن کلمات آشنا شوند، و املای آن را یاد بگیرند، درکتابچه های خود نوت گرفته و حفظ کنند.	شـــــاگردان درس را بدرقه میکنند.
خلاصهٔ درس:	استاد بعد از ختم درس خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: امانت را حفظ کردن نشانهٔ مسلمان است، در امانت خیانت نکنید و خیانت کردن در امانت نشانهٔ منافق است، کسیکه به یک نفر یک گپ مخفی میگوید حفاظت آن هم امانت است، و اگر کاری به کسی سپرده میشودآن را بطوردرست انجام دادن هم امانت است.	شـــاگردان بـــه خلاصـــهٔ درس گوش دهند.
ارزیـــابی ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگویدکه: • در امانت خیانت کردن علامهٔ کی است؟ • حفاظت امانت به کدام چیزها شامل است؟	جوابهـــــای ســـــوالها را بگویند.
کارخانگی ۵ دقیقه	شاگردان باید کارخانگی را بطور درست انجام دهند و خلاصهٔ آن را در کتابچه های خود بنویسند.	شاگردان کارخانگی خود را انجام دهند.

درس بیست ونُهم

عــنوان: پاکی

صفحه: ۵۸

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- کلمات درس را هجاء کنند.
- بدانندکه پاکی جزء ایمان است .
- با پاکی و نظافت محبت داشته باشند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

جزء: حصه و بخش.

فرموده است: گفته است.

نبی کریمﷺ فرموده است: (**النظافة شطرالایمان**)، یعنی: نظافت جزء ایمان است، و در حدیث دیگر نبی کریمﷺ فرموده است:«هر وقتیکه خانه خود را جاروب میکنید، کثافات آنرا در خانه و دهلیز جمع نکنید، و مخالفت یهود را کنید».

از ین حدیث معلوم میشود که باید نظافت را مراعات کنیم و به آن توجه داشته باشیم، تنها پاکی بدن و لباس نیست، بلکه پاکی خانه اطراف و ماحول، شهر و مجتمع خود را باید پاک نگهداری کنیم و متوجه آن باشیم. همچنان الله تعالی میفرماید: (وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ) سورهٔ الکوثر، ۷۴ آیت۴و۵.

یعنی: لباس خود را پاک نگهدار و از کثافات و نا پاکی پرهیز کن، در جای دیگری الله تعالی فرموده است:

(إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ) سورهٔ البقره، آیت۲۲۲ .

ترجمه: یقیناً الله ﷻ دوست دارد توبه کننده گان و پاکان را. خلاصه اینکه طهارت و پاکی ضامن صحت است، و اگر میخواهید که از مرض و بیماری در امن باشید، پس نظافت را بسیار مراعات کنید و به آن توجه کنید.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســـتاد	فعالیت های شـــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند و میگوید که: • کی گفته میتواند که در اسلام امانت را حفاظت کردن چه درجه دارد؟ • اگر کسی در امانت خیانت کند آیا منافق برایش گفته میشود یانه؟ بعد از شنیدن جوابها استاد در بارهٔ عنوان درس جدید پرسان میکند و میگوید: پیغمبر ما حضرت محمد ﷺ در بارهٔ پاکی چه فرموده اند؟ بعداً عنوان درس جدید (پاکی) را روی تخته مینویسد، و از شاگردان میخواهد که درس جدید را کی از روی کتاب بخوانند؟، بعد از آن استاد خودش درس را به آواز بلند میخواند و شاگردان با وی درس را تکرار میکنند، باز شاگردان را به دو گروپ تقسیم میکند تا از یکدیگر دربارهٔ نظافت و پاکی پرسان کنند.	شـاگردان در امـور مقدماتی سهم فعال بگیرند. شـاگردان درس را بدرقه میکنند.
خلاصهٔ درس	استاد درخاتمه خلاصهٔ درس را برای شاگردان بیان میکند و می گوید: پیغمبر ما حضرت محمد ﷺ فرموده اند که پاکی جزء ایمان است، باید همیشه و هر وقت نظافت و پاکی را مراعات کنیم، وخاصتاً در نماز بدن،لباس و محل نماز خود را پاک نگهداریم و متوجه آن باشیم.	شاگردان به خلاصهٔ درس گوش دهند.
ارزیـــابی ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگوید که: • دربارهٔ پاکی و نظافت پیغمبر ما حضرت محمد ﷺ چه فرموده اند؟ • در نماز پاکی کدام چیز ها ضرور است؟	شاگردان جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	: استاد از شاگردان میخواهد درس را در کتابچه های خود بنویسند و از فواید پاکی استفاده کنند.	شاگردان کارخانگی خود را انجام دهند.

درس سی ام
عنوان: آداب غذا خوردن

صفحه: ۶۰

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- کلمات درس را هجاء کنند.
- بدانند هدف از خوراک و غذا چیست؟.
- بدانند که در آغاز غذا خوردن و در انجام آن چه گفته میشود؟

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ، یعنی: شروع میکنم بنام الله ﷻ که بسیار مهربان و نهایت بارحم است.

الْحَمْدُ لِلَّه : تمام صفات کامله خاص برای الله ﷻ است.

غذا: خوراک

آداب خوراک و غذاخوردن: این یک حقیقت است که تمام ذی روح و صاحبان روح به خوراک و غذا اشد ضرورت دارند، پس خوراک انسان و بطور خاص خوراک یک مسلمان باید از دیگران فرق داشته باشد، ومسلمان باید به نیت خوب و نیک خوراک کند تا که بدن او کار و فعا لیت کرده بتواند، و برای عبادت الله ﷻ آماده باشد، وخوراک او باید بطریقهٔ سنت باشد، باید پیش از طعام و غذا خوردن دستهای خود را بشوئیم، و با گفتن «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» طعام خوردن را شروع کنیم، نبی کریم ﷺ برای یک بچه گفت: (یا غلام بسم الله و کل بیمینک و کل ممایلیک).

یعنی: ای بچه بنام الله ﷻ خوراک را آغاز کن، بدست راست خود بخور و از آنجای بخور که برای تو نزدیک است، یعنی از پیش خود بخور. در حدیث دیگر نبی کریم ﷺ فرموده اند: (کلوا من جوانبها ولا تأ کلوا من وسطها فإن **البرکة** تنزل فی وسطها)، یعنی: خوراک را از جوانب خود بخورید و از وسط آن نخورید چرا که برکت در وسط آن نازل میشود، و باید خوراک با دست چپ خورده نشود، چرا که نبی کریم ﷺ فرموده اند:

(لا تأكلوا بالشمال فإن الشيطان يأكل بالشمال) رواه مسلم، یعنی: به دست چپ خوراک نکنید، چراکه شیطان به دست چپ خوراک میکند و در غذا باید که عیب گرفته نشود، چرا که رسول الله ﷺ در خوراک هیچ وقت عیب نگرفته اند، اگر اشتها میداشت میخورد، و اگر نمیداشت نمیخورد.

و در آخر باید بگویم که:(الحمد لله الذی اطعمنا و سقانا و جعلنا من المسلمین)، یعنی: تمام صفات کامل خاص برای الله ﷻ است که برای ما چیز های خوردنی و نوشیدنی داد، و ما را از جملهٔ مسلمانان گردانیده است.

بالآخره بعد از خوراک باید دستهای خود را بشوئیم و به دستمال پاک کنیم.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســــتاد	فعالیت های شــاگردان
	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی گفته میتواند که دربارۀ پاکی و نظافت حضرت محمد ﷺ چه فرموده است؟ • کی گفته میتواند که در نماز پاکی کدام چیز ها ضروری است؟ بعد از شنیدن جوابها استاد در بارۀ عنوان درس جدید پرسان میکند و میگوید که: در اول طعام و آخر آن کدام کلمات و دعاء خوانده میشود؟	شــاگردان در امــور مقدماتی سهم فعـال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعد ازآن عنوان درس جدید(آداب خوراک) را روی تخته می نویسد، درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان با استاد درس را بدرقه می کنند، باز به یک یک شاگرد میگوید که درس را از روی کتاب به آواز بلند بخواند، و بعضی کلمات را مانند: (مسلمان، امانتداری، سخن، صاحب و نمونه) را هجاء کند. باز یک شاگرد را پیشروی تخته میخواهد و یک کلمه را برایش املاء میگوید، تا همراه املاء آشنا شود، باز هم استاد برای شاگردان درس را تکرار میکند، کلمات را هجاء کرده و برایشان معنی و ترجمه میکند و بر تخته مینویسد تا که شاگردان به تلفظ آن کلمات آشنا شوند، و املاء آن را یاد بگیرند، و به شاگردان وقت می دهد که از یکدیگر پرسان کنند، و در بارۀ کلمات و هجاء آن معلومات دهند.	شــــاگردان درس را بدرقه میکنند.
خلاصۀ درس	استاد خلاصۀ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: در آغاز خوراک دستهای خود رابشوئید، بعداً «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» گفته و در آخر«الْحَمْدُ لِلَّهِ» بگوئید و این کلمات هم آمده است: (الحمدلله الذی اطعمنا و سقانا و جعلنا من المسلمین)، خوراک باید به دست راست و از پیش خود خورده شود.	شاگردان به خلاصـۀ درس گوش دهند.
ارزیــــابی ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگوید که: • در اول و آخر طعام کدام کلمات و دعاء خوانده میشود؟ • سه آداب خوراک و غذا خوردن را بیان کنید؟	شـاگردان جوابهـا را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان درس را در کتابچه های خود بنویسند، و آداب غذا خوردن را حفظ کنند.	شـــــــــــاگردان کارخـانگی خـود را انجام دهند.

درس سی و یکم
عــنوان: آداب نوشیدن

صفحه: ۶۲

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- کلمات درس را هجاء کنند.
- بدانند که قبل از نوشیدن کدام دعاء و بعد از آن کدام دعا خوانده میشود ؟
- طریقهٔ سنت آب نوشیدن را بدانند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

بِسْمِ اللَّهِ: شروع میکنم بنام الله ﷻ.

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ : تمام صفات کامله خاص برای الله ﷻ است.

ادب: با تمام اخلاق خوب خود را آراسته و مزین کردن.

آداب نوشیدن: وقتیکه ما آب مینوشیم باید در آغاز آن« بِسْمِ اللَّهِ» بگوئیم، با دست راست بنوشیم، اگر آب درظرف باشد باید آن را ببینیم که کدام چیز مضر درآن نیفتاده باشد، آب را در سه دم(نفس) بنوشیم، آب را آهسته بنوشیم، باید بعد از نوشیدن آب درآخر« اَلْحَمْدُ لِلَّهِ» بگوئیم، البته این تمام چیز ها که ذکر شد سنت شمرده میشود.

نبی کریم ﷺفرموده است:«إذ اشرب أحدكم فلا يتنفس في الإناء و لاينفخ فيه».

ترجمه: وقتیکه یکی از شما آب مینوشد، باید در ظرف نفس نکشد و نه در آن پف کند.

وقتیکه آب زمزم را مینوشیم، باید در آن حالت اول «بِسْمِ اللَّهِ» بگوئیم، و دعا را بخوانیم: «اَللّٰهُمَ إنّی اَسئَلُكَ عِلماً نَافِعَاً وَ رِزقَاً وَاسِعَاً وَ شِفاءً مِن كُلِ داءٍ». و الله ﷻ میفرماید: (وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاء كُلَّ شَيءٍ حَيٍ) سورهٔ الانبیاء، آیت ۳۰

ترجمه: و ما پیدا کردیم از آب هر زنده جان را، هدف و مقصد از موجودات ذی روح و جاندار آن است که ما در ماحول و اطراف خود میبینیم. یعنی اصل و مبداء پیدایش آنها فقط آب است، البته این گپ و سخن به اعتبار کل است: «للأكثر حكم الكل».

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســـــتاد	فعالیت های شـــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی گفته میتواندکه در آغاز نوشیدن و ختم آن کدام دعاءخوانده میشود؟ • سه آداب خوردن و نوشیدن را بیان کنید؟ بعداز شنیدن جوابها استاد در بارۀ عنوان درس جدید پرسان کرده و میگوید: در آغاز و انجام آب نوشیدن کدام کلمات بایدگفته شود؟ بعد ازآن عنوان درس جدید(آداب نوشیدن) را روی تخته مینویسد، درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان هم درس را به آواز بلند میخوانند، باز به یک یک شاگرد میگوید که درس را از روی کتاب به آواز بلند بخواند، و خود استاد بعضی کلمات را هجاء کرده بالای تخته مینویسند و همچنان آن کلمات را برای شاگردان املاء میگوید.	شـاگردان در امـور مقدماتی سهم فعال بگیرند. شـاگردان درس را بدرقه میکنند.
خلاصۀ درس:	استاد خلاصۀ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: در آغاز آب نوشیدن بِسْمِ اللّٰهِ و در آخر الحمدلله بگوئید، آب را به دست راست بنوشید، به سه دم بنوشید،آب را نشسته بنوشید، در وقت نوشیدن آب نفس نکشید و در آن پف نکنید.	شاگردان به خلاصۀ درس گوش دهند.
ارزیـــابی ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگویدکه: • درآغاز نوشیدن و انجام آن کدام دعاها را باید بخوانیم؟ • چند آداب نو شیدن را بیان کنید؟	شاگردان جوابها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان باید درس را در کتابچه های خود بنویسند، و کلمات: (نوشیدن، الحمدلله) را هجاء کنند.	شـــــــــاگردان کارخانگی خـود را انجام دهند.

درس سی ودوم

عنوان: آداب سلام

صفحه: ۶۴

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- جواب سلام دادن را واجب بدانند.
- بدانند که سلام دادن ثواب دارد.
- الفاظ سلام را بشناسند.

دانش لازمی:

معنای بعضی کلمات:

سنت: آن عمل و طریقۀ نبی کریم ﷺ را گویند که به کردن آن ثواب، و به نکردن آن ملامتی است.

واجب: آن عمل راگویند که به کردن آن ثواب، به نکردن آن عذاب و منکر آن کافر است.

السلام علیکم: سلامتی باد برشما،

ثواب: بدلۀ نیک و اجر.

سلام دادن طریقۀ سنت است، سلام باید پیش از سخن زدن باشد، به طریقۀ سنت بوده و به این الفاظ باشد: «السلام علیکم و رحمت الله و برکاته» نبی کریم ﷺ فرموده اند: (سلام را در بین خود پخش و نشر کنید تاکه در بین شما محبت و دوستی زیاد شود)، رسول الله ﷺ بر زنان هم سلام داده است، حضرت اسماء بنت یزید رضی الله عنها فرموده است:

(مرعلینا النبی ﷺ فی نسوة فسلم علینا)، درحدیث دیگری آمده است: (إذا لقی أحدکم أخاه فسلم علیه فان حالت بینهما شجرة أو جدار أو حجرثم لقیه فیسلم علیه)، ترجمه: وقتیکه یکی از شما با برادر مسلمان خود روبرو میشوید، بر او سلام بدهید وحتی اگر در بین تان کدام درخت، یا دیوار و یا سنگ حایل (پرده) واقع شود باز با هم ملاقی شدید سلام بدهید.

در حدیث دیگری آمده است که نبی کریم ﷺ فرموده است: (سوار بر پیاده سلام بدهد، پیاده بر نشسته و تعداد کم بر تعداد زیاد سلام بدهند، وکوچک بر بزرگان سلام بدهد).

در حدیث دیگر آمده است: (إن أولی الناس بالله من بدأهم بالسلام). رواه ابو داؤد.

ترجمه: درنزد الله ﷻ بهترین مردمان کسانی اند که در سلام دادن پیش قدمی کنند و اول سلام بدهند.

دربارۀ حضرت انس رضی الله عنه آمده است: وقتیکه حضرت محمد ﷺ از راه عبور میکرد بر اطفال و خوردسالان سلام میدادند .

و الله تعالی فرموده است:(فَإِذَا دَخَلْتُم بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِندِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً)، ترجمه: وقتیکه در خانه هایتان داخل میشوید، بر اهل خود سلام بدهید، سلام که بسیار پاکیزه، طیب، مبارک و بسیار پاکیزه است.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

	فعالیت های اســـتاد	فعالیت های شــاگردان
مقدمه ۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی میتواندکه آداب نوشیدن را بیان کند؟ • کی گفته میتواندکه درآغاز و انجام نوشیدن کدام دعاء خوانده میشود؟ • کی گفته میتواندکه آب در چند دم و نفس نوشیده میشود؟ بعد از شنیدن جوابها استاد در بارۀ عنوان درس جدید پرسان میکند و میگوید: سلام دادن چه حکم دارد؟	شــاگردان در امــور مقدماتی سهم فعـال بگیرند.
درجریان درس ۲۵ دقیقه	بعد از شنیدن جواب عنوان درس جدید(آداب سلام) را روی تخته می نویسد، درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان با استاد درس را تکرار می کنند، و بعد از آن شاگردان درس را به نوبت میخوانند و بعضی کلمات درس را هجاء میکنند، باز استاد در بارۀ سلام دادن و مراعات کردن آن به زبان ساده معلومات میدهد، بعداً از شاگردان میخواهد که دربارۀ آداب سلام دادن با همدیگر گفتگو کنند، سلام دادن را تمثیل کرده و به سلام دادن و جواب دادن آن عادت کنند.	شـــاگردان درس را بدرقه میکنند.
خلاصۀ درس:	استاد خلاصۀ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: سلام دادن سنت است، و جواب آن واجب است. الفاظ سلام اینست: السلام علیکم و رحمت الله و برکاته.	شاگردان به خلاصـۀ درس گوش دهند.
ارزیــابی ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگویدکه: • الفاظ سـلام کدام است؟ • آداب سلام رابیان کنید؟	شـاگردان جوابهـای سوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	شاگردان درس را در کتابچه های خود بنویسند، و آداب سلام دادن را حفظ کنند.	شـــــــــاگردان کارخـانگی خـود را انجام دهند.

درس سی و سوم
عــنوان: آداب راه رفتن

صفحه: ۶۶

وقت: دو ساعت درسی

اهداف: شاگردان باید:

- درس را از روی کتاب درست بخوانند.
- کلمات درس را هجاء کنند.
- دربارهٔ آداب راه بدانند.
- درس را درکتابچه های خود بنویسند.

دانش لازمی:

درقرآنکریم الله تعالی از لقمان حکیم یاد میکند که: لقمان حکیم فرزند خود را در پهلوی دیگر نصیحت ها این نصیحت را هم کردند: (واقصد فی مشیک)، یعنی: در رفتار خود میانه رو باش، وقتیکه راه میروی نه زیاد تیز و نه آهسته راه بروی و آداب راه رفتن اینست که در راه از مردمان بزرگ پیش نشویم، حتی در حدیث شریف آمده است:

(من عقوق الولد لوالده أن یدعوه باسمه و أن یتقدمه فی المشی)، یعنی: کسیکه والده و پدر خود را به اسمش یاد کند، و در راه رفتن از او پیش شود آن هم در قطار عاق میآید.

در حدیثی آمده است: (فإ ذا أبیتم إلا المجلس فأعطو الطریق حقه، قالوا و ما حقه؟ قال: (غض البصر و کف الأذی، ورد السلام، والأمر بالمعروف والنهی عن المنکر)، یعنی: هرگاه از مجلس در راه ها ناچاری است باز حق راه را اداء کنید و صحابه رضی الله عنهم گفتند: حق راه چیست؟

رسول الله ﷺ گفتند: چشم را از محارم پنهان کردن (پایان کردن)، به کسی آزار و ضرر نرساندن، جواب سلام را دادن، به نیکی امرکردن و از بدی منع کردن حق راه است.

مواد مُمد درسی: کتاب درسی، قلم کتابچه، تباشیر، تخته و غیره.

روش تدریس: تشریح درس، پرسش و پاسخ بطور انفرادی و گروپی.

مقدمه ۵ دقیقه	فعالیت های اســــتاد	فعالیت های شـــاگردان
درجریان درس ۲۵ دقیقه	استاد محترم بعد از تقدیم موضوعات مقدماتی درس گذشته را ارزیابی میکند: • کی گفته میتواندکه سلام دادن و جواب آن چه حکم دارد؟ • کی الفاظ سلام را گفته میتواند؟ • سلام دادن به کفار چه حکم دارد، روا است و یا ناروا؟ بعداز شنیدن جوابها استاد در بارۀ عنوان درس جدید (آداب راه) پرسان میکند و میگوید که: آیا آداب راه رفتن را میدانید؟ بعد ازآن عنوان درس جدید را روی تخته می نویسد(آداب راه رفتن)، و درس را به آواز بلند میخواند، و شاگردان هم با استاد درس را بدرقه می کنند، باز به یک یک شاگرد میگوید که درس را از روی کتاب به آواز بلند بخواند، تاکه تمام شاگردان درس را بفهمند، بعداً شاگردان را به دو گروپ تقسیم میکند، و به هر گروپ سه سه کلمات را میدهد تا باهمدیگر بخوانند، هجاء کنند و در کتابچه های خود بنویسند، وبعد ازآن به شاگردان وقت میدهدکه از استاد پرسان کنند، باز استاد به بسیار محبت، مهربانی وبه لهجۀ نرم جواب میدهد.	شـــاگردان در امـور مقـدماتی ســـهم فعـــال بگیرند. شـاگردان درس را بدرقه میکنند.
خلاصۀ درس:	استاد خلاصۀ درس را برای شاگردان بیان میکند و میگوید: باید ما آداب راه رفتن را بدانیم و به طرف راست راه برویم، در راه رفتن کسی را آزار ندهیم، و به دیگران سلام بدهیم.	شـــاگردان بـــه خلاصـــۀ درس گوش دهند.
ارزیـــاب ۱۰ دقیقه	بالآخره استاد شاگردان خود را ارزیابی میکند و میگویدکه: • سه آداب راه رفتن را ذکر کنید. • وقتیکه در راه مجبور میشویم و میشینیم باید کدام آداب را مراعات کنیم و حق راه را چطور اداء کنیم؟ • لقمان حکیم به فرزند خود در بارۀ آداب راه کدام نصیحت را کرده بود؟	شـــــاگردان جوابهای سوالها را بگویند.
کار خانگی ۵ دقیقه	استاد برای شاگردان کارخانگی میدهدکه درس را در کتابچه های خود بنویسند.	شاگردان کارخانگی خود را انجام دهند.